

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Student Technické univerzity v Liberci jako účastník cestovního ruchu - mezinárodní mobilita studentů

Bakalářská práce

Studijní program: B1301 - Geografie
Studijní obory: Aplikovaná Geografie

Autor práce: **Adam Doležal**
Vedoucí práce: Mgr. Klára Severýnová Popková, Ph.D.
Katedra geografie

Zadání bakalářské práce

Student Technické univerzity v Liberci jako účastník cestovního ruchu – mezinárodní mobilita studentů

Jméno a příjmení: **Adam Doležal**
Osobní číslo: P18000720
Studijní program: B1301 Geografie
Studijní obor: Aplikovaná geografie
Zadávající katedra: Katedra geografie
Akademický rok: **2019/2020**

Zásady pro vypracování:

Cíl:

Analýza studenta TUL jako účastníka cestovního ruchu se zaměřením na jeho možnosti mezinárodní studentské mobility.

Požadavky:

Specifikace chování studenta TUL jako účastníka cestovního ruchu.
Zjištění potřeb a služeb využívaných studenty, jenž ovlivňují rozvoj cestovního ruchu.
Rozbor výjezdových mobilit studentů TUL.
Diskuze k tématu.
Metody práce:
Rešerše domácí a zahraniční literatury.
Dotazníkové šetření.
Osobní rozhovory.
Sběr, analýza a zpracování dat.
Mapové výstupy.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce: tištěná/elektronická
Jazyk práce: Čeština

Seznam odborné literatury:

GOELDNER, Charles. R. a RITCHIE. J.R. Brent. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. 1. Biz Books, 2014. ISBN: 978-80-265-0298-2

MARŠÁLKOVÁ, Jana. Nástroje podpory cestování dětí a mládeže a požadavky tohoto segmentu na ubytovací a stravovací zařízení. Praha, 2019. Diplomová práce. Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s.r.o. Vedoucí práce Ing. Petr Studnička, PhD.

ŠAUER, Martin, VYSTOUPIL, Jiří, HOLEŠINSKÁ, Andrea a spol. Cestovní ruch. Učební text [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2015. Dostupné z:
https://www.econ.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/studijni_texty/cestovni_ruch_ePDF.pdf

ŠPROCHOVÁ, Lucie. Participace českých vysokých škol na mezinárodní výměně studentů: Srovnání programů Erasmus a Erasmus+. Brno, 2017. Diplomová magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Prof. PhDr. Vít Hloušek, Ph.D.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Markéta. Migrační strategie zahraničních studentů TUL. Liberec, 2014. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce RNDr. Jaroslav Vávra, Ph.D.

Vedoucí práce: Mgr. Klára Severýnová Popková, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání práce: 18. prosince 2019
Předpokládaný termín odevzdání: 30. dubna 2021

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

doc. RNDr. Kamil Zágoršek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 2. června 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

20. března 2021

Adam Doležal

Poděkování

Děkuji vedoucí své bakalářské práce Mgr. Kláře Severýnové Popkové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady v průběhu tvorby a zpracování tématu. Dále bych chtěl poděkovat paní Ing. Radce Přeučilové ze zahraničního oddělení TUL za poskytnutí potřebných dat a pomoci při rozeslání formulářů, stejně tak i fakultní koordinátorce Erasmus+ paní Mgr. Júlii Jandejskové na FP TUL.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá mezinárodní mobilitou studentů Technické univerzity v Liberci. Teoretická část se věnuje možnostem studenta v rámci cestování, jaké organizace studentům napomáhají, jak se k tomuto tématu staví samotná Technická univerzita, Česká republika a Evropská unie. Praktická část se zaměřuje na detaily o studentech, jejich specifickém chování v cestovním ruchu, zájmech a důvodech, proč se rozhodli vycestovat do zahraničí, z jakých důvodů se rozhodli navštívit zrovna danou zemi. Práce ukazuje, co může student při svých cestách získat, co se může naučit, a poukazuje na možnosti, které studium nabízí a pomáhá vybrat správný způsob mezinárodních mobilit pro potenciální zájemce.

Klíčová slova: student, cestovní ruch, Technická univerzita v Liberci, mezinárodní mobilita, motivace

Annotation:

The bachelor's thesis is dealing with the international mobility of students of Technical University of Liberec. The theoretical part reveals to us what possibilities the student has in traveling, what organizations help them, how the Technical University deals with it, how it helps our state and European Union. In the practical part we will learn details about students, their specific behavior in tourism, interests and reasons why they decided to travel abroad and why they decided to visit this country. The entire bachelor's thesis shows what the student can gain during their travels, what they can learn, discover the possibilities that their study offers and help to choose the right way for potential travelers.

Keywords: student, tourism, Technical university of Liberec, international mobility, motivation

Obsah

Seznam grafů	10
Seznam zkratk	11
1 Úvod	12
2 Typologické vymezení mladých lidí v cestovním ruchu	14
2.1 Oblíbené typy turismu pro mladé lidi	15
2.1.1 Live like locals	16
2.1.2 Dobrodružný turismus	16
2.1.3 Gastroturismus	16
2.1.4 Temný turismus	17
3 Erasmus+	18
3.1 Obecné informace o programu Erasmus+	18
3.2 Historie programu Erasmus a Erasmus+	19
3.3 Erasmus+ (2021 - 2027)	20
3.4 Erasmus Student Network	21
3.4.1 ESN v České republice	22
3.4.2 Projekty ESN	22
3.5 Erasmus+ na TUL a další spojené aktivity	23
3.5.1 Speak-Dating	24
3.5.2 International Day	24
3.6 Uznávání kreditů při programu Erasmus+ na TUL	25
4 Fulbrightovo stipendium	26
4.1 J. W. Fulbright a historie Fulbrightova stipendia	26
4.2 Fulbrightovo stipendium v ČR	27
4.3 Způsob výběru stipendistů	27
4.4 Fulbrightovo stipendium na TUL	28
5 Další možnosti mezinárodních mobilit	29
5.1 Czech-us	29
5.2 Letní školy	30
6 Výjezdové mobility studentů TUL	31
7 Rozhovory	36
7.1 Rozhovor Adam Lochman	36
7.2 Rozhovor Roman Korpoš	38
7.3 Rozhovor Vojtěch Kameník	40
7.4 Analýza rozhovorů	42
8 Dotazníkové šetření	44
Závěr	54

Seznam použitých zdrojů	56
Seznam příloh	59
Příloha A: Mapové výstupy z dat Technické univerzity v Liberci	60
Příloha B: Dotazníkové šetření Erasmus+	65
Příloha C: Plné znění rozhovorů se studenty, kteří absolvovali program Erasmus+	69

Seznam grafů

Graf 1: Počet Erasmus+ výjezdů mezi lety 2015/16 až 2020/21 do jednotlivých zemí	32
Graf 2: Celkové výjezdové mobility Erasmus+ v jednotlivých letech	33
Graf 3: Celkové výjezdové mobility Erasmus+ dle fakult	34
Graf 4: Procenta studentů programu Erasmus+ dle jednotlivých fakult TUL	45
Graf 5: Počet výjezdů v rámci programu Erasmus+ do jednotlivých zemí	45
Graf 6: Délka Erasmus+ pobytů studentů TUL	46
Graf 7: Typ studia při absolvování programu Erasmus+ studenty TUL	47
Graf 8: Hodnocení respondentů nabití vědomostí a znalostí v rámci programu Erasmus+	48
Graf 9: Hodnocení respondentů kvality života v místě konání Erasmus+ programu	48
Graf 10: Hodnocení respondentů uznání prodělaných kurzů v rámci Erasmus+ svojí katedrou na TUL	49
Graf 11: Celkové hodnocení průběhu Erasmus+ studenty TUL	49
Graf 12: Procento studentů, kteří využili pomoci ESN	50
Graf 13: Procento studentů, kteří znovu navštívili zemi, ve které proběhl jejich Erasmus+ program	51

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EF	Ekonomická fakulta
ESN	Erasmus student network
EU	Evropská unie
FM	Fakulta mechatroniky
FP	Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
FS	Fakulta strojní
FT	Fakulta textilní
FUA	Fakulta umění a architektury
FZS	Fakulta zdravotnických studií
mlrd.	miliard
MŠ	mateřská škola
SŠ	střední škola
TUL	Technická univerzita v Liberci
VŠ	vysoká škola
VŠE	vysoká škola ekonomická
ZŠ	základní škola

1 Úvod

Dnešní svět se rozvíjí neuvěřitelnou rychlostí v mnoha pohledech. Neuvěřitelný pokrok za posledních 30 let byl pocítěn v Evropě v rozvoji demokracie a oprostění se od nedemokratických režimů. Pokrok nastal v rozvoji turismu a dopravy. Nové způsoby vzdělání se staly běžnou součástí praxe. Jednotlivé státy začaly spolupracovat na společných projektech a začaly utvářet společné celky. Toto vše a mnoho dalších faktorů vyústilo v to, že je cestování po světě pro téměř každého člověka snazší, než kdy dřív. Cestování je dnes důležitou formou poznání světa a vzdělávání se.

Důležitou skupinou lidí, pro které má cestování veliký význam jsou mladí lidé a studenti. Cesta do zahraničí je jeden z nejlepších a velice důležitých způsobů vzdělání. Student má možnost naučit se dalším jazykům, žít v cizím prostředí a přizpůsobit se, porozumět dalším kulturám a zvyklostem, vyzkoušet si jiný školský systém a jiný způsob výuky, či si dokonce vytvořit pracovní možnosti, najít si nové známosti a získat spoustu dalších dovedností, které jsou zvláště v dnešním globálním světě velice důležité i pro rozvoj budoucí civilizace a střet různých kultur.

Teoretická část práce se zabývá tím, jakým způsobem je studentům podávána pomocná ruka v možnostech vycestování. Dále jaký vliv má samotná univerzita, stát, Evropská unie a další celky, které mají v tomto oboru zájem. Co vše student musí učinit pro to, aby mohl zvládnout studia, či jiné činnosti v zahraničí a co vše k tomu potřebuje. Co student vyhledává, v čem se liší jako účastník cestovního ruchu a co je budoucnost cestování.

V praktické části je rozebráno za pomoci dotazníkového šetření, rozhovorů a statistik, jaké konkrétní možnosti a šance má student při mezinárodních mobilitách, jaké země jsou dosažitelnější, nebo jak finančně náročné je cestování v rámci jednotlivých zemí.

V závěru bude provedena analýza teoretických a praktických zjištění, porovnání toho, po čem student jako cestovatel touží a co je mu nabízeno, zda-li má

každý stejné možnosti a jak moc jsou mezinárodní mobility studentů důležité pro jejich vzdělání.

2 Typologické vymezení mladých lidí v cestovním ruchu

Velice důležité pro rozvoj studentských mobilit a motivaci studentů pro udělení důležitého kroku k podpoře cestování je pochopení chování mladých lidí v cestovním ruchu, co vyhledávají a jaké jsou jejich potřeby. Studenti vysokých škol jsou převážně lidé mezi 20 a 30 lety života. Jak tvrdí Maršáková (2019, s.26) tito jedinci se postupně osamostatňují a získávají svoji finanční nezávislost, stále však obvykle nemají mnoho peněz a potýkají se s nižším rozpočtem. Proto je pro ně důležité, aby cestování nebylo nikterak finančně náročné, a na místo výběru bližších destinací volí spíše cestu snížení standardů pro cesty.

Dle Parmové (2003) mladí lidé také již vyjíždějí jako jednotlivci, nebo ve skupinkách s přáteli. Vědí, jak chtějí trávit volný čas. Tato skupina lidí je však čím dál náročnější na poskytované služby a vybavení.

Mladší ročníky jsou důležitou součástí celkového cestovního ruchu a jejich podíl dosahuje 20%. Tato skupina lidí má velká specifika a narušuje od starší populace je více flexibilní, chce mít různorodý program, touží však po vyšší kvalitě za nižší ceny. Mladí lidé také rádi střídají místa svých cest, poznávají nové kultury, lidi, zdolávají překážky a hledají výzvy jak píše Maršáková (2019, s.28), což jim napomáhá vymyslet experimentální řešení vzniklých problémů.

Další charakteristika lidí nižšího věku v cestovním ruchu podporuje předešlé. Mladí lidé se snaží neopakovat své zájezdy a mění své pobyty, snaží se o kontakt s dalšími mladými lidmi, vyhýbají se zájezdům, očekávají kvalitní služby a velice důležitou změnou je, že k plánování používají internet (kolektiv autorů VŠE v Praze 2008).

Při shrnutí chování mladého člověka a zejména studenta lze říct, že má jiné požadavky na kvalitu a způsob cestování, než člověk starší. Hlavním problémem mladých lidí není čas, ale peníze. U starších lidí je naopak hlavním problémem čas, vydělají si dost peněz na cestování, ale časová náročnost velice limituje proveditelnost jejich cestovatelských plánů. Student má při studiu na univerzitě více času, má prázdniny a více příležitostí vycestovat, většinou má i méně závazků například vůči rodině a dětem. Problémem pro studenty jsou peníze, protože nemají

trvalé zaměstnání a mohou si při studiu dovolit pouze příležitostné brigády. Tato problematika je jedním ze základů v rozdílnosti profilu cestovního ruchu mladých a starších lidí. Druhým základním kamenem těchto rozdílností je mentalita jednotlivých věkových vrstev. Tyto dva základní faktory se v mnoha ohledech protínají a vytváří jednotlivé rozdílnosti.

Finanční důvody vedou mladé obyvatele k potřebě levnějších možností mezinárodních mobilit. Nesnaží se však najít cestu ve snížení kvalit, či vyhledávání levnějších destinací, jako spíše v objevení neortodoxních možností, využití pomoci různých organizací a hledání dalších slev a alternativních způsobů toho, jak dojít ke stejnému cíli.

K tomuto napomáhá touha zdolávat překážky a postavit se různým výzvám, kdy jsou zpravidla alternativám otevřenější, než starší populace. Další důležitý faktor je rozvíjející se moderní technologie. Vše je dnes možné naplánovat přes mobilní zařízení, mobilní aplikace v přítomném čase s možností okamžitého rozhodnutí a změny plánů.

Naopak jsou způsoby cestování, které mladší ročníky nevyhledávají. Za prvé to jsou zájezdy, kdy jsou populární právě u starší generace. Na zájezdech je připravený program, zajištěné ubytování a je zde i méně problémů, které je třeba řešit. Bohužel s tím přichází i malá flexibilita, kterou mladí lidé nevyhledávají, nemožnost vytvářet vlastní plány a hledat vlastní způsoby realizace cestování.

Za druhé nejsou mladí lidé příznivci navštěvování stále stejných míst. I v tomto případě se postupně dostáváme ke zjednodušení věcí, kdy dané místo známe, víme jak se zde chovat, ubývá momentů, kdy je potřeba vyřešit nějaký problém a překonat překážku a zároveň ubývá možností, jak objevovat nové věci, zážitky a zkušenosti.

2.1 Oblíbené typy turismu pro mladé lidi

V současné době se v cestovním ruchu tvoří nové trendy, které jsou silně orientované právě na mladé účastníky. Jedná se většinou o zážitky, které jsou nové, speciální, je zde nutné překonat určité překážky (například strach) a dají se vykonávat o samotě, či v menších skupinkách. V následující podkapitole budou některé tyto trendy podrobněji rozebrány.

2.1.1 Live like locals

Způsob cestování, který v doslovném překladu znamená “žij jako místní”. Při tomto typu cestování se snažíme pochopit co nejlépe život obyvatel tohoto města, této země. Turisté se nezaměřují na vyhledávání populárních míst a aktivit, ale snaží se nakupovat na trzích, či lokálních prodejnách s tím, že vyhledávají typické pokrmy pro místní obyvatele, necestují svým autem, ale naopak využívají veškeré možnosti, které nabízí městská doprava jak se zmiňuje Hartl (2019, s.32). Nejen, že se takto člověk daleko více vcítí do života osob trávících svůj život na jiném místě na planetě, ale zároveň tak může ušetřit značnou část peněz s tím, že nemusí snížit své standardy. Důležitým krokem, jak maximalizovat svůj zážitek je zeptat se obyvatel města na jejich oblíbené restaurace, kavárny, obchody a další jejich oblíbené poskytovatele statků a služeb. Nejvíce zážitků získáme v momentech, kdy nejvíce město, či dané místo žije, zpravidla tedy ráno, v době obědů a večer, jak doporučuje web Live Like Local (2019).

2.1.2 Dobrodružný turismus

Jedná se o formu cestovního ruchu, která se zaměřuje na jedinečné a časově omezené aktivity, které nám mají poskytnout pocit vzrušení, radosti, či výzvy, takto popisuje tento typ turismu Kotíková (2013). Jedná se o velice rychle rozvíjející se formu turismu, po které rychle roste poptávka . Mezi takové aktivity může například patřit horolezectví, parašutismus, rafting, či akrobatické lyžování. Kromě sportů se sem řadí i cesty do málo osídlených míst, jako Aljaška, či Sibiř. Mekka dobrodružného turismu je poté město Queenstown v Austrálii, hlavní město bungee jumpingu, jak uvádí Neumanová ve své práci (2018, s.21-22).

2.1.3 Gastroturismus

Jedná se o turistický trend, ve kterém je hlavním tématem jídlo. Gregar připomíná (2016, s22), že se nejedná pouze o jeho požívání, ale o veškerou kulturu s ním spojenou, tedy o jistou atmosféru, seznamování se s pokrmy, jejich testování.

Do výčtu je dále možné zahrnout kuchařské školy, festivaly, či ochutnávky vín. Jako konkrétní akty spojené s gastroturismem můžeme zmínit návštěvy tradičních a neobvyklých restaurací, místních trhů, či slavností, exkurze do výroben surovin, například pivovarů. Jelikož se opět jedná o objevování, ať už nových chutí, či nových míst spojených s gastronomií, je tento typ turismu u mladých lidí také velice oblíbený.

2.1.4 Temný turismus

Jedná se o druh turismu, kdy jsou navštěvována místa spojená se smrtí, utrpením, neštěstím, strachem nebo smutkem, takto zní popis od Kotíkové (2013, s.79). Jedná se o poměrně nový pojem, vznikl zhruba v 90. letech minulého století. Motivace v tomto typu turismu je uctění památky zemřelých, ale i poznání nejtemnějších míst na světě a překonání svého strachu, vzdělání a do jisté míry i způsob adrenalinové zábavy tvrdí Kubica (2017, s. 22-23). Mezi nejvýznamnější místa na světě patří například Muzeum Anny Frankové v Amsterdamu, koncentrační tábor v Osvětimi, místo útoku na obchodní centrum v New Yorku, památník v Hirošimě, či vražedná pole v Kambodži. V České republice to jsou Lidice a Ležáky, Terezín nebo Slavkovské bojiště, vzpomíná na tato děsivá místa Minář (2011, s.24-29).

3 Erasmus+

Následující kapitola je věnována programu s názvem Erasmus+. Je to jeden z největších, nejdoporučovanějších a nejznámějších projektů, jak spojit svá studia s mezinárodní mobilitou a možností cestování. Erasmus+ bude dále rozebrán jako celek, bude objasněno jeho fungování, jeho struktura, minulost a budoucnost a přidány některé další zajímavosti. V druhé části této kapitoly bude představeno fungování programu Erasmus+ na Technické univerzitě v Liberci.

3.1 Obecné informace o programu Erasmus+

Erasmus+ je vzdělávací program, který funguje pod organizací Evropské Unie. Byl vypsán pro roky 2014-2020, kdy nahradil Program celoživotního učení, program Mládež v akci a další. Jedná se tedy o velký nástroj, který zahrnuje velké množství odvětví vzdělávání, jak je uvedeno na webu Erasmus+ (2020). Jelikož se už blížíme v programu Erasmus+ ke konci období 2014-2020, dostáváme se k období dalšímu pro roky 2021-2027. Toto nové období má být ambicióznější, otevřenější a více zaměřené na jedince, tvrdí Fenici (2021).

Nejvíce prostředků v tomto programu je věnováno na stipendia pro více než 4 miliony osob a to je velice důležitá investice. Jak již bylo řečeno, pro mladé lidi a zejména studenty bývá nedostatek financí jedním z největších problémů. Tato finanční injekce má dle slov Sofie Corradi (2016) uhradit veškeré dodatečné výdaje, které student má oproti studiu na své domácí univerzitě. Program nabízí možnosti studia, odborné přípravy, práce a dobrovolnické činnosti, které mohou trvat různou dobu od několika dnů, až po jeden rok. Erasmus+ má za úkol zajistit tři hlavní priority, které dle webu Erasmus+ (2020) jsou:

- 1 - Vzdělávací mobilita jednotlivců
- 2 - Spolupráce na inovacích a výměna osvědčených postupů
- 3 - Podpora reforem vzdělávací politiky

Projekt mobility není přístupný pouze studentům vysokých škol, na které se zaměřujeme, ale je určen také pro vzdělávání zaměstnanců MŠ, ZŠ a SŠ, odborné vzdělání, mládež (školení, semináře, stáže, utváření partnerství...) a také pro dospělé odborníky fungující ve vzdělávací oblasti.

Projekty spolupráce mohou realizovat opět stejné skupiny lidí jako projekt mobility. Za úkol má zajistit výměnu osvědčených postupů a inovací mezi členskými státy. Tento projekt zajišťuje v rámci vysokoškolského vzdělávání organizacím v tomto oboru realizovat postupy vedoucích k zvýšení kvality vyučování, školství modernizovat a inovovat.

Třetí pilíř se zabývá aktivitami na zlepšení spolupráce s mladými lidmi za pomoci neformálního vzdělávání (učení se od života, zkušeností, zkušenějších jedinců a mezi sebou prostřednictvím plánovaného procesu s jasně definovaným cílem), podporou partnerství, či vytvářením možností pro obohacení svých jazykových schopností. Mezi zajímavé projekty musíme rozhodně zmínit Eurydice, který sbírá a zpracovává informace o vzdělávacích systémech v Evropě a také Evropskou jazykovou cenu Label, která má za cíl motivovat k vytváření aktivit, které mají pomoci k jazykovému vzdělávání.

Země podílející se na programu Erasmus+ se dělí na programové a partnerské. Programové země jsou členové Evropské unie, členové Evropského hospodářského prostoru, dále Turecko a Makedonie. Dalšími účastníky jsou tzv. partnerské země, což jsou země sousedící s EU a pro některé akce jsou partneri země po celém světě uvádí web Erasmus+ (2020).

3.2 Historie programu Erasmus a Erasmus+

Historie tohoto dnes již velice rozšířeného a obsáhlého projektu pojmenovaném po Erasmu Rotterdamském začala v roce 1987. V roce 1994 byl program Erasmus začleněn do programu Socrates, dále v roce 2000 do pokračovatele Socrates 2 a o sedm let později do Programu celoživotního učení 2007-2013. Jak píše Šprochová (2017, s5), zpočátku byla hlavním tématem mobilita vysokoškolských studentů z 11 zemí s názvem pouze Erasmus. V ten samý rok ho absolvovalo 3 244 studentů, do roku 2017 (tedy za prvních 30 let fungování) bylo

takových 4,5 milionů studentů vysokých škol a zájem se stále zvyšuje. Tento trend jasně vystihuje výroční zpráva Evropské Unie z roku 2019 a dosavadní čísla. Po třech letech fungování Erasmu se ho zúčastnilo 20 000 studentů, v roce 2003 milion, v roce 2009 dva miliony a v roce 2012 to již byly miliony tři jak uvádí Česká televize (2017). Navíc se od této doby programu účastní přes 4 000 univerzit.

Už před začátky Erasmu byl však zájem o stáže studentů do jiných zemí, ale jejich provedení nebylo zdaleka tak jednoduché jako dnes. Příklad v tomto ohledu přináší Sofia Corradi, která je přezdívána Mamma Erasmus, tedy matka Erasmu. V době, kdy tento program ještě neexistoval získala Fulbrightovo stipendium a získala tak rok studia v zahraničí, jak je možné se dozvědět z webu Multimedia Centre (2016). Nechtěla, aby tato privilegia měla jen malá část studentů a rozhodla se bojovat za práva snazšího studia v zahraničí. Začala pracovat pro italskou konferenci rektorů a došlo k prvním úspěchům. V roce 1969 zahájily italské a francouzské vysoké školy spolupráci. V roce 1976 Evropské společenství vydalo usnesení, které začalo podporovat výměnné studijní programy a stáže. V roce 1981 se tento projekt začal testovat a po pozitivních ohlasech mohl v roce 1987 vzniknout program Erasmus, uvádí Česká televize (2017).

Česká republika se přidala do projektu v roce 1997 a k roku 2017 vycestovalo 280 tisíc lidí, z toho 90 000 vysokoškoláků. V naší zemi je Erasmus+ velice populární, poměr studentů, kteří tento program absolvovali, jak zjistila Svobodová (2017), je čtvrtý nejvyšší v Evropě. Nejčastěji své studenty vysílají do zahraničí Univerzita Karlova a Masarykova univerzita.

3.3 Erasmus+ (2021 - 2027)

Přítomnost a budoucnost tohoto giganta na poli mezinárodní vzdělávání se nachází v novém programovém období, které nám slibuje určité novinky a navýšený rozpočet. Veliký důraz se bude klást na tři důležité problematiky.

Nový Erasmus+ má být studentům i ostatním dostupnější, než tomu bylo nyní. Snaha zapojení více organizací a více účastníků, snažit se zapojit i osoby, jejich příležitost byla doposud omezena.

Dalším úkolem je zjednodušení celého procesu podání žádosti. V tomto ohledu se obecně velice spoléhá na neustálý rozvoj techniky a digitální administrativy a zjednodušení partnerství.

Posledním hlavním úkolem je ekologické snažení - například přispívání na šetrné řešení dopravy, jak je uvedeno na webu Domu zahraniční spolupráce (2021).

Dotace pro Erasmus+ byly pro nové období navýšeny o necelých 12 miliard eur z původních 14,7 mld. na 26.2 mld, což lze vyčíst z webu Evropské komise (2021).

Dle slov Marca Feniciho (2021) je nový projekt ambicióznější v tom ohledu, že si klade za cíl rozvíjet a podporovat strategický prostor zúčastněných škol. Zvýhodněny budou ty, které dávají jasně najevo, že se hodlají účastnit dalších evropských projektů a rozvíjet mezinárodní spolupráci.

Mluví se o otevřenosti, kdy mají být zapojeny i školy a organizace, které nemají dostatečné velké množství zdrojů, či informací. Bude vytvářena snaha začlenit co největší množství možných uchazečů a zaměřit se i na děti v předškolním věku.

V poslední řadě má být projekt inkluzivnější a dopřát možnosti i studentům, kteří nemají zapojení tak jednoduché jako ostatní. Jedná se hlavně o lidi s pohybovými, či zrakovými problémy, pro které mají být zařízena speciální vozidla pro přepravu, či poskytnuty doprovázející osoby. Dále má být část rozpočtu využita na financování jazykové přípravy, možnosti kombinované výuky prostřednictvím digitální inkluze (možnosti online schůzek a aktivit).

3.4 Erasmus Student Network

Erasmus Student Network, neboli ESN je největší evropská studentská organizace. Vznikla v roce 1989, která funguje ve 42 zemích v 530 sekcích a má zhruba 15 000 členů. Sídlo leží v belgickém Bruselu. Opět se jedná o velice rychle se rozvíjející se organizaci. Cílem této organizace je podpora a rozvoj výměny studentů na místní, národní a mezinárodní úrovni. Nepodporuje pouze studenty působící v projektu Erasmus+, ale i další. Organizace dodává studentům potřebné informace jak ke studiu, tak celkově k životu v novém cizím městě, jako doporučení

na různé výlety, či akce a poznání okolí; takto se organizace popisuje na webu Erasmus Student Network (2021).

ESN na místní úrovni spolupracuje přímo s mezinárodními studenty. Základním úkolem je zavést studenta do místního života, provést ho úvodními programy, doporučit kulturní akce, ale zároveň zastupují výměnné studenty v rámci jejich potřeb vůči akademickým institucím. Národní úroveň ESN vypomáhá studentům v souvislosti s vládními a vnitrostátními orgány. Na mezinárodní úrovni je Mezinárodní rada výkonný orgán, který se skládá z pěti členů rady, jedná se o dobrovolníky, kteří pracují na plný úvazek v Bruselu. Dále je zastoupena pěti mezinárodními výbory - Výborem pro vzdělávání, Síťovým výborem, Finančním výborem, Komunikačním výborem a IT výborem, taktéž dohledatelné online na webu ESN (2021).

3.4.1 ESN v České republice

Erasmus Student Network Czech Republic z.s. zahájilo fungování v naší zemi s rokem 2002. Máme zastoupení na 19 vysokých školách včetně Technické univerzity v Liberci. Jako jinde po světě, i u nás má ESN za úkol motivovat k výjezdu, pomoci vyjíždějícím, ale i přijíždějícím studentům. Také pořádají uvítací dny, vysvětlují podrobnosti o univerzitě, daném městě a dávají doporučení k různým aktivitám i v rámci projektu SocialErasmus. Mimoto propojuje mezinárodní studentské kluby v ČR na vysokých školách a usnadňuje tak kontakty a spolupráci mezi členy ESN, jak tvrdí na webu zastupující české ESN (2021).

3.4.2 Projekty ESN

Jeden z velkých projektů v rámci ESN, kterého se aktivně účastní i Technická univerzita v Liberci je Buď Buddy! Jedná se o velice jednoduchý princip, kdy si český student vybere zahraničního studenta a stane se jeho Buddíkem. V rámci tohoto vztahu napomáhá český student do začátku zahraničnímu studentovi s problémy jazykových bariér, rozhledem ve městě, administrativou a všemi základními věcmi. Dále je už jen na vytvořené dvojici, zda-li v tomto vztahu chtějí dále pokračovat, či nikoliv. I pro českého studenta přináší tato spolupráce spoustu výhod, například zapojit se do akcí pořádaných libereckou ESN komunitou a celkově do mezinárodní

komunity. K přidělování studentů dochází dvakrát ročně, vždy před začátkem semestru, jak je možné se dozvědět na webu libereckého ESN (2020).

Dalším projektem je SocialErasmus. Původně tento projekt pochází z Polska. Zahraniční studenti dostanou možnost pomoci místu, kde se právě nachází. Tři základní aktivity, kterým se věnují jsou ekologie, charita a vzdělávání. Mezi nejčastější aktivity patří pomoc se zvířaty, například venčení psů, či pomoc v zoologické zahradě, dále pak úklid nevšedních míst a nakonec představení se ostatním studentům své země na konverzačních hodinách, ve kterých student vypráví o své zemi, zvyklostech a dalších odlišnostech; tyto informace lze dohledat online na webu SocialErasmus+ (2019).

ExchangeAbility je projekt, který se zabývá studenty s těžkými handicapy, pro které může být těžké zvyknout si na nové prostředí. Tento projekt se nezabývá pouze tím, jak ulehčit život lidem s handicapem v cizí zemi, ale dokonce jak poskytnout možnost cestování více lidem se zdravotními obtížemi, jak je napsáno online na webu ESN ExchangeAbility (2009).

3.5 Erasmus+ na TUL a další spojené aktivity

Student Technické univerzity v Liberci má nárok na studijní pobyt, nebo praktickou stáž v zahraničí v délce 12 měsíců na jeden studijní cyklus, záleží jen na studentovi, jak si tento čas mezi studiem a praxí rozvrhne. Pro víceleté magisterské studijní programy je tato časová dotace prodloužena až na 24 měsíců. Zahraniční oddělení TUL spolupracuje s jednotlivými fakultními koordinátory pro mezinárodní styk při propagaci mobility. TUL využívá i možností, které poskytuje internet a propaguje mezinárodní mobility na fakultních a rektorátních profilech na Facebooku, univerzitních účtech na Instagramu a LinkedIn (sociální síť pro setkávání profesionálů a utváření diskuzí o svých pracovních zájmech) a za pomoci e-mailů. V roce 2019 byl též založen speciální facebookový profil pro propagaci zahraničních výjezdů mezi studenty TUL; dle Výroční zprávy TUL (2019, s.38). V roce 2018 se mezinárodních mobilit zúčastnilo 14% všech absolventů napříč univerzitou a dokonce 73% studentů doktorských studií.

3.5.1 Speak-Dating

V roce 2019 byla uskutečněna za podpory Zahraničního oddělení TUL a Eurocentra Liberec první akce, která nese jméno Speak-Dating. V projektu jde o to, aby se zahraniční studenti na TUL za přítomnosti českých studentů a zaměstnanců vzájemně bavili, a tím se naučili něco nového z druhého jazyka, něco se o sobě vzájemně dozvěděli, o svých životech a o různé kultuře (Výroční zpráva 2019, s.38). Je možné si přisednout k vybranému jedinci, který je vám sympatický. Cílem projektu je i vytvoření nových přátelství, které vedou k novým kontaktům. Akce byla spojena s informováním studentů o možnostem studia, práce, cestování po světě a dalších možnostech, které poskytuje Evropská unie ve svých informačních materiálech a byla pořádána v rámci Evropského týdne mládeže, (Online zpravodaj technické univerzity v Liberci, 2019).

3.5.2 International Day

Akce skrývající se pod jménem International Day je projekt Zahraničního oddělení TUL společně s Eurocentrem Liberec a dalších partnerů a je již dnes obvyklou každoroční akcí. Jedná se o veletrh, kde se student může informovat o možnostech studia, praxe, či dobrovolnické činnosti v zahraničí. Mimo to se účastníci různých mobilit aktivně podílí na diskuzi, ve které říkají své zkušenosti, postřehy, zážitky a doporučení; jak je uvedeno ve výroční zprávě TUL (2019, s.38). Mimo jiné je tento den od roku 2016 spojen se Soutěží o nejhezčí Erasmus+ poster a nejhezčí Erasmus+ fotografii. V roce 2019 se této akce zúčastnili aktéři jako ESN Liberec, Eurocentrum Liberec, Fulbright, Do Německa na zkušenou, či Czech-us, kteří zajišťují brigády a studia v zahraničí; jak je uvedeno online na webu Technické univerzity v Liberci (2019).

3.6 Uznávání kreditů při programu Erasmus+ na TUL

Velice důležité pro každého účastníka projektu Erasmus+ je uznání studia v zahraničí na jeho mateřské univerzitě. Uznávání kreditů je v souladu s legislativními opatřeními na úrovních jednotlivých součástí TUL, a zároveň respektuje pravidla listiny Erasmus Charter for Higher Education. V praxi jde o dosažení takového vzdělání, které je související se vzdělávacím plánem studenta. Toto je umožněno naprosté většině programů a naopak některé doktorské tituly mají za povinnost dlouhodobou zahraniční stáž; tvrdí výroční zpráva TUL (2019, s.38).

4 Fulbrightovo stipendium

Dalším způsobem jak studenti mohou vycestovat do zahraničí, je Fulbrightovo stipendium, které již bylo zmíněno v kapitole 3.2 ve spojení s Mamma Erasmus. Toto prestižní stipendium je i dnes dostupné studentům vysokých škol, včetně studentů na Technické univerzitě v Liberci, jeho dosažení je však náročnější.

Vybraní jednotlivci mají možnost studovat, provádět výzkum a vyučovat v USA, naopak české instituce mají možnost získat pedagoga, nebo vědce ze Spojených států amerických.

Základní myšlenkou programu je zvýšení porozumění mezi zúčastněnými státy formou vzdělávacích pobytů za účelem výměny myšlenek, názorů a celkového poznání druhé strany, jak je možné dozvědět se online na webu Velvyslanectví USA v České republice (2021).

4.1 J. W. Fulbright a historie Fulbrightova stipendia

James William Fulbright se narodil v roce 1905 v Missouri. Byl to americký politik, státník a akademik, který studoval na Arkansaské univerzitě. Sám se díky dodnes prestižnímu Rhodesovu programu dostal na Oxfordskou univerzitu, kde získal titul Masters of Arts (pro nás magisterský titul). Po návratu do USA studoval dále práva, začal být politicky aktivní a také se během válečných let stal nejmladším rektorem univerzity v zemi na Arkansaské univerzitě. V roce 1944 byl zvolen do senátu, kde získal velký vliv a v roce 1946 byl ustanoven Fulbrightův program naprosto bez připomínek. Po celou dobu jeho působení v Senátu USA byl jeho hlas velice slyšet a nebál se jít proti proudu ostatních názorů, například ohledně války ve Vietnamu, či předkládal námitky prezidentu Kennedymu ohledně invaze do Zátoky sviní. Byl označován za silného a moudrého politika. Zemřel v roce 1995 ve Washingtonu dva roky poté, co mu byla udělena Prezidentská medaile míru, jak je uvedeno online na webu Fulbright Czech Republic (2021).

Jeho stipendijní program byl vytvořen roku 1946 v Arkansasu. Jeho dosažení bylo a je poměrně náročné, od dob jeho založení se ho zúčastnilo 400 000 lidí, v současné době zhruba 8 tisíc ročně. V porovnání s Erasmem, který existuje

znatelně kratší dobu a dostal za hranice znatelně více studentů si můžeme domyslet, o kolik náročnější náborové podmínky zde jsou. K rozdělení stipendií dochází v 155 zemích a mnoho jeho uživatelů se stalo nositeli mnoha významných ocenění, či významnými politiky a mysliteli svých zemí, konkrétně se jedná o 60 Nobelových cen, 88 Pulitzerových cen, 39 lidí se poté stalo hlavami jejich vlád a 16 získalo Prezidentskou medaili svobody, což je jedno z nejvyšších amerických vyznamenání jak je uvedeno online na webu Fulbright Czech republic (2021).

4.2 Fulbrightovo stipendium v ČR

Tento typ pomoci se k českým a československým studentům dostal poměrně pozdě. Přestože se mohli teoreticky zúčastnit již od konce 70. let 20. století, k praktickým možnostem jsme se dostali až po změně režimu v roce 1989. V roce 1991 byla ustanovená dohoda mezi Československem a USA, která posléze trvala i po rozdělení Československa pro oba vytvořené státy. Do dnešního dne za celou dobu fungování bylo podpořeno 960 českých studentů a naopak směrem k nám bylo vysláno 880 amerických; dle statistik na Fulbright Czech republic (2021).

4.3 Způsob výběru stipendistů

Pro Fulbrightovo stipendium jsou vybíráni jedinci na základě přesně definovaných programů a definovaných postupů. K přihlášení dochází přímo u Fulbrightovy komise v otevřené soutěži, není možné se hlásit přes své univerzity, či jiné akademické instituce. Úspěšnost zisku stipendia se pohybuje mezi 20-30%, záleží na každoročním počtu přihlášek a aktuálním programech, zájmech a finančních náročnostech.

Stipendisté cestují do USA na vízum J-1 pro kulturní a vzdělávací výměny. Povinností pro uchazeče je české občanství a trvalý pobyt v ČR, dalším nutným aspektem je velice dobrá znalost angličtiny.

Výběrové řízení probíhá jednou ročně, vybírání jsou studenti dle kvality jejich projektu a jich samotných, vyšší šanci mají v případě, že jedinec v USA dlouhodobě nepobýval ze studijních důvodů. Uchazeč má také možnost se přihlásit pouze do

jednoho programu na jedno výběrové období, dostupné online na Fulbright Czech republic (2021).

4.4 Fulbrightovo stipendium na TUL

Technická univerzita v Liberci podporuje své studenty ve snaze získat toto stipendium každoročním podáváním informací na webových stránkách TUL a má přiděleného specialistu, který je členem Fulbrightovy komise pro Českou republiku.

V historii univerzity se již některým jedincům podařilo na stipendium dosáhnout. Jedním z nich je Adam Gebrian, současný český architekt a kritik architektury, který v roce 2015 získal titul „Architekt roku“. Díky stipendiu se dostal na Southern California Institute of Architecture v Los Angeles, kterou absolvoval v roce 2008, uvádí Haladová (2019).

Další úspěšnou studentkou, která získala možnosti studia a výměny zkušeností v USA je Jana Horáková. Studovala doktorské studium na katedře netkaných textilií a nanovlákných materiálů a zajímala se o 3D nanovlákné tkáňové nosiče, konkrétně náhradami cév o malém průměru. Rozhodla se, že stráví svůj čas na Michigan Technological University v městečku Houghton, píše Radek Pirkel na Online zpravodaji Technické univerzity v Liberci (2021).

5 Další možnosti mezinárodních mobilit

Existuje řada dalších projektů a programů, které umožňují studentům zúčastnit se mezinárodních mobilit. Řadu z nich podporuje i Technická univerzita v Liberci propagační, či informační cestou. O řadě těchto projektů a společnostech je možné zjistit informace buď na International Day, nebo na webových stránkách TUL.

5.1 Czech-us

Tato společnost byla založena v roce 2006, kdy získala povolení ke zprostředkování práce a v roce 2014 se stala cestovní kancelář, která se zaměřuje na studia a práci v zahraničí. Soustřeďuje se hlavně na západoevropské země, USA, Kanadu a další zajímavé destinace. Mezi její největší nabídky patří programy Work and Travel USA, Práce v zahraničí, Studium v zahraničí a Jazykové kurzy.

Work and Travel USA, nebo-li pracuj a cestuj v USA je program, který může trvat až 17 týdnů. Princip je jednoduchý, první část této doby je vykonávána práce v USA, kdy je možnost vybrat si ze tří možností - být plavčík, najít si práci z online katalogu, nebo mít vybraného vlastního zaměstnavatele, a druhou část programu je možné vydělané peníze využít pro cestování po USA. Podmínkami jsou být studentem VŠ, nebo VOŠ, být starší 18 let a mít angličtinu na komunikativní úrovni.

Další možností je práce v zahraničí. Konkrétně se jedná o Londýn, Kanadu, Irsko, Austrálii, Španělsko a Kypr. Jako důvody, proč využít tuto možnost jsou poznání nové země a kultury nejen z pohledu turisty, nové kontakty a přátelé, zlepšení se v cizím jazyce, možnost uvedení zkušenosti do životopisu, osvojení nových praktických dovedností, vydělání si peněz a poznání světa. Každá země nabízí jiný zážitek a program, například v Kanadě lze práci spojit i se studiem a strávit zde tak několik let, naopak v Londýně je možnost dvouměsíční práce v oboru pohostinství a služeb.

Projekt studium v zahraničí nabízí studovat jednu z univerzit v Anglii, Irsku, Holandsku, či Dánsku. Výhody tohoto projektu jsou studium v angličtině a její každodenní užívání, možnost zahraničních stáží, rozvedení prezenčních a kreativních dovedností a možnost brigád při studiu.

Posledním programem jsou Jazykové kurzy. Zde je možnost rozšíření gramatických, poslechových, psaných, čtených i mluvených dovedností. Kurzy jsou zakončeny certifikátem. Rozsah kurzů je 10-40 hodin týdně a jsou určeny pro všechny věkové kategorie. Veškeré informace jsou dostupné online na webu Czech-us (2021).

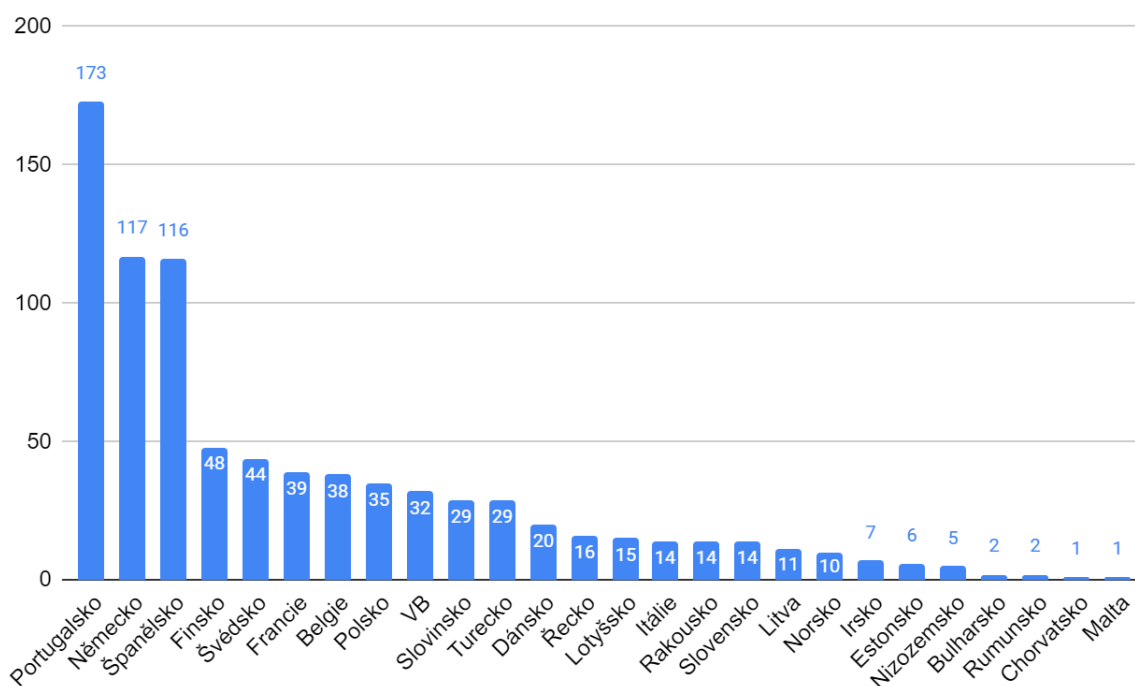
5.2 Letní školy

Další možností pro studenty z této univerzity, jak vycestovat do zahraničí je takzvaná Letní škola. Zahraniční oddělení podporuje výjezdy studentů bakalářských a magisterských programů. Žádosti studenti posílají průběžně, musí se však řídit různými omezeními a pravidly. Maximální finanční podpora je 1 200 euro a pouze do evropských zemí. Dále na jednu letní školu mohou pouze 2 uchazeči, kteří mohou absolvovat pouze jednu letní školu za akademický rok. Účast schvaluje pracovník příslušné fakulty a také rozhoduje o uznání získaných kreditů z letní školy, či ne. Po absolvování školy účastník získá potvrzení o absolvování přímo na dané letní škole, a pokud ne, má možnost si nechat vystavit Certificate of Attendance (Certifikát o účasti).

Pro výběr letní školy existuje mnoho portálů, Technická univerzita v Liberci doporučuje například Keystone Academic Courses, nebo Summer Schools In Europe jak je možno zjistit online na Letní školy - Technická univerzita v Liberci. Právě tyto organizace doporučují letní školy jako způsob poznání odlišných kultur, náboženství, tradic a jazyk, dále pro poznání Evropy jako místa s velkou rozmanitostí. Navíc uvádí letní školu jako možný stavební kámen pro budoucí kariéru. Jedincům rozvíjí letní školy komunikační dovednosti a týmového ducha, jak lze vyčíst online na webu Summer School in Europe (2021).

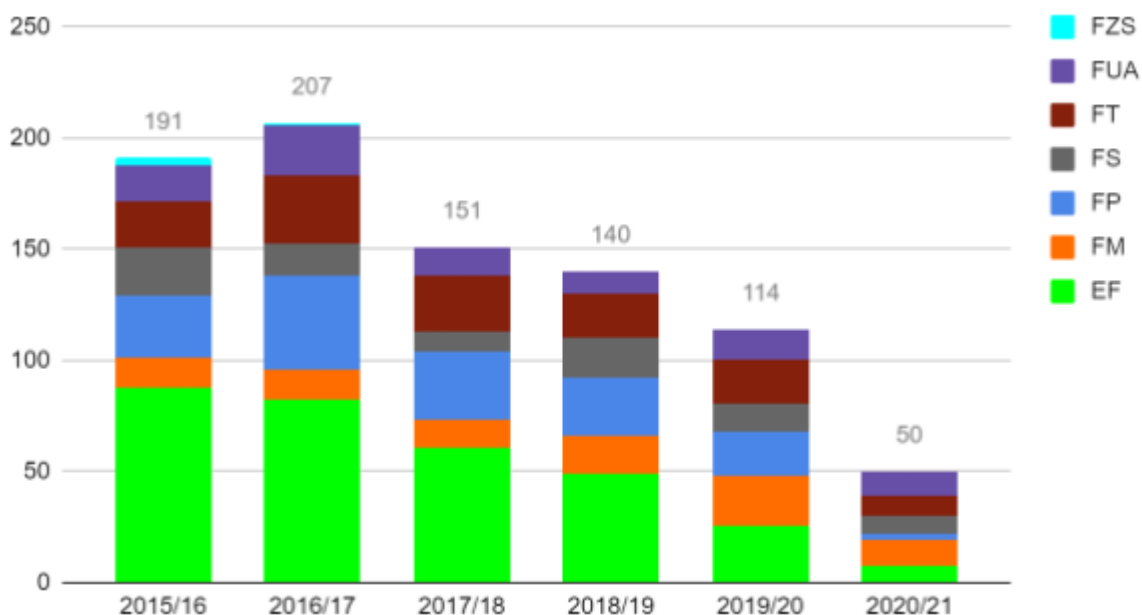
6 Výjezdové mobility studentů TUL

Základním zdrojem pro informace v této kapitole byla data Erasmus+ výjezdů v letech 2015/16 až 2020/21 získané na Zahraničním oddělení Technické univerzity v Liberci. Tato data jsou rozdělena na studijní výjezdy a stáže programu Erasmus. Informace, které šly zjistit z dat jsou tato - semestr výjezdu (letní/zimní), fakulta vyjíždějícího, číslo smlouvy, instituce do které student vyjel, v některých letech byl zaznamenán jazyk využívaný v rámci programu, země výjezdu, délka samotné mobility a výše podpory v dané zemi.

Graf 1: Počet Erasmus+ výjezdů mezi akademickými roky 2015/16 až 2020/21 do jednotlivých zemí (Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

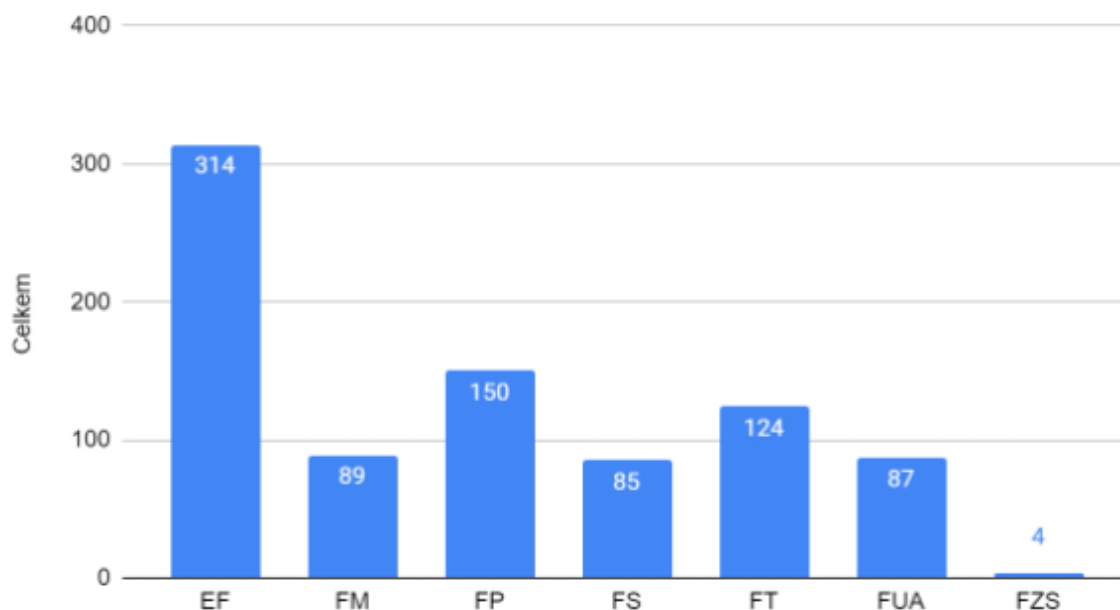
Graf 1 ukazuje, že tři země jsou velice dominantní co se týče výjezdových mobilit studentů TUL v rámci programu Erasmus+. Za tím stojí hlavně dvě proměnné - velké zastoupení bilaterálních smluv mezi Technickou univerzitou v Liberci a univerzitami v těchto zemích (možné dohledat na jednotlivých webových stránkách fakult TUL) a popularitou zemí mezi samotnými studenty.

Graf 2: Celkové výjezdové mobility Erasmus+ v jednotlivých obdobích (Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

Graf 2 zobrazuje celkový počet podepsaných smluv studenty na program Erasmus+. Nejvíce studentů vyjelo v rámci programu v akademickém roce 2016/17, po kterém nastal propad. Další znatelný propad byl zaznamenán v akademickém roce 2019/20, který měl příčinu v pandemii koronaviru, kdy hlavně v letním semestru došlo ke znatelnému snížení mezinárodních mobilit, jejich průběh byl navíc omezen. K naprosto nejnižšímu počtu výjezdů za posledních 6 let došlo v akademickém roce 2020/21, kdy již zmíněná pandemická situace ovlivnila průběh jak letního, tak zimního semestru.

Graf 3: Celkové výjezdové mobility Erasmus+ dle fakult mezi akademickými roky 2015/16 až 2020/21 (Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

Na grafu 3 je možné interpretovat počet podepsaných smluv na program Erasmus+ dle jednotlivých fakult mezi lety 2015/16 až 2020/21. V tomto ohledu dominuje ekonomická fakulta s téměř dvojnásobným počtem výjezdů než druhá fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická následována fakultou textilní. Naopak úplně opačný trend můžeme vidět u fakulty zdravotních studií, kdy za posledních 6 let vyjeli pouze 4 studenti. Tyto enormní rozdíly mohou být způsobeny velikostí jednotlivých fakult, jednoduchostí vytvoření studijních plánů v zahraničí a samotnou propagací fakult k výjezdovým mobilitám.

V příloze A se nalézá pět mapových výstupů, které znázorňují výsledky získaných dat. Příloha A1 zobrazuje výjezdovou situaci do jednotlivých zemí za časové období od let 2015 až do roku 2021 v rámci programu Erasmus+. Je na ní vidět silná pozice Portugalska, Německa a Španělska v mezinárodních mobilitách. Příloha A2 a A3 zobrazuje finanční náročnost jednotlivých zemí. Tato náročnost byla vypočítána jako podíl hodnot indexu životních nákladů pro daný rok a výše dotace získané z programu Erasmus+ vynásobené 100. Index životních nákladů je možné najít online na webu numbeo.com (největší databáze zabývající se životními náklady). Tyto hodnoty se měnily v závislosti změn v nákladech na život

v jednotlivých zemích a i změnami výše podpory z programu Erasmus+. Výslednou změnu je možno vidět v Příloze A4, kde jsou hodnoty mezi jednotlivými roky vyjádřeny v procentech. Výjimkami se staly Itálie a Slovinsko, které jako jediné země jsou v současné době dražší, než v roce 2015/16. Příloha A5 zobrazuje rozdíl počtu výjezdů mezi lety 2015/16 a 2019/20, kdy byly mezinárodní mobility negativně ovlivněny pandemií koronaviru.

7 Rozhovory

Jedna ze součástí praktické části bakalářské práce jsou osobní rozhovory se studenty, kteří absolvovali program Erasmus+. Je to jeden ze způsobů, jak získat co nejvíce autentické informace o životě v rámci tohoto programu. Rozhovory byly nahrávány se svolením druhé strany za pomoci online programů. Tyto nahrávky byly posléze volně přepsány. Přepisy rozhovorů jsou dostupné v přílohách bakalářské práce. V této kapitole se nachází shrnutí daných rozhovorů a názorů jednotlivých účastníků.

7.1 Rozhovor Adam Lochman

První z účastníků rozhovoru byl Adam Lochman, v současné době student Pedagogiky volného času a aktivní člen ESN, který vycestoval na zimní semestr do Slovinska, Mariboru v roce 2018. Vyjel za dobrodružstvím a chtěl se odpoutat od rodičů. Z výjezdu měl určité obavy, které se zvyšovaly s přibližujícím se termínem odjezdu, avšak v moment, kdy vyjížděl z něj nervozita opadla. Hned ze začátku zájezdu měl problémy s ubytováním, kdy se přihlásil do nevyhovujícího hostelu, poté se však dohodl jinde na pronájmu pokoje za 90 euro na měsíc. Od programu Erasmus+ dostával 330 eur na měsíc, takže tato cena byla pro něj přijatelná. Na otázku jaké byly jeho první dojmy odpověděl „Bylo to hustý!“ Ocenil hlavně to, že už za ním nikdo nestál a musel se o vše starat sám, vyjít z komfortní zóny. Od prvních dnů se toho podle jeho slov musel hodně učit. Hned ze začátku se seznámil s dalšími Čechy, kdyby potřeboval s něčím pomoci a mohl se tak domluvit v češtině, po týdnu až 14 dnech si na život v Mariboru zvykl. Čechy poznal přes organizaci ESN na akci International dinner, kde vytvořili skupinu. Rozhodně doporučuje si do začátku najít české přátele, kteří pomohou, dále se již snažil od nich odpoutat, aby více komunikoval v angličtině. Vztahy s těmito lidmi dle jeho slov rychle opadají, po návratu je v kontaktu asi s 2-3 z nich v neveliké míře. Město Maribor mu bylo velice sympatické, připomínalo mu Liberec nejen svojí velikostí, hodně času trávil v městském parku, držel se v hezčí části města a zkoušel najít různé restaurace a

místa, kam poté chodil pravidelně. V tomto ohledu se ke konci zájezdu cítil v pohodě a jako doma.

Nyní sám tvrdí, že díky Erasmu+ získal mnoho zkušeností a cestování na delší dobu by nyní zvládal podstatně lépe, objevil schopnosti a dovednosti, kterým sám nevěřil, že má. Opět vyzdvihuje situaci, kdy se nemá na koho obrátit, ani rodiče a musí se o sebe postarat sám a mít odvahu. To člověka dle jeho slov donutí něco dělat, a když je nejhůř, vždy se podle něj najdou dobří lidé, co jsou ochotni pomoci. Program mu pomohl i v komunikaci, nemá problém se na něco zeptat, většinu času se snažil domluvit anglicky, ale když se nedařilo, dokázal se domluvit i jinak. Angličtinu se však stále snaží procvičovat každý den, ani taková velká zkušenost prý člověka neudrží na vyšší úrovni angličtiny napořád a je potřeba si ji pořád připomínat.

Co se týče cestování Adam nyní nevidí problém v tom vycestovat do zahraničí během pár dní. Žádný způsob cestování mu také není cizí, přihlíží vždy i k ekonomickým možnostem, nebrání se takzvanému cestování na divoko (spaní pod širákem a další), dokonce tvrdí, že takový způsob cestování je zábavnější, než jen ležet na pláži u hotelu. Nebojí se dokonce ani „hurá akcí“, kdy vyjede bez většího množství informací a určité věci si obstará až na místě. Člověk takto prý nemá aspoň cestovní horečku a nemusí řešit dlouhodobý strach z výjezdu.

Při otázkách na rozdíly mezi generacemi odpověděl, že mladší lidé rozhodně více využívají moderních technologií při cestování jako například telefonů, ale už i starším lidem okolo 50 let není vždy neznámé používat moderní technologie, to ale podle Adama záleží na jednotlivcích. Z nových trendů v cestování se mu líbila cestovní kancelář pro nezadané, kde si může mladý člověk někoho najít, kdy v dnešní době dle jeho slov si najít slečnu v dnešní době může být časově náročné. Cestovní kanceláře by měly vymýšlet různé zážitkové programy. V tomto ohledu se mu zalíbily možnosti gastroturismu, nebo třeba dobrodružného turismu.

7.2 Rozhovor Roman Korpoš

Roman je studentem třetího ročníku bakalářského studia oboru Management služeb na Ekonomické fakultě. Vycestoval do Portugalska, kde má ekonomická fakulta silné vazby na partnerskou univerzitu v Lisabonu. Strávil zde jeden semestr, chtěl déle, ale poté měl problém s napárováním jednoho předmětu, proto zůstalo u jednoho semestru. Programu se zúčastnil v zimním semestru druhého ročníku. Jeho hlavní motivací k výjezdu byla únava ze života, kdy chtěl zažít něco nového, něco co ho nakopne. Po tom, co mu přišel informační e-mail se rozhodl to zkusit a přihlásil se. To se tak skutečně stalo, oceňuje možnost poznání nové kultury, nových lidí, poznání jak fungují lidé a celkově svět jinde. Žádné větší problémy neměl, řešil jen ubytování, jelikož situace v Portugalsku je dle jeho slov složitější, sehnat bydlení není snadné a rozhodně ne levné. Dále byl menší problém se získáním papírů o uznání předmětů z Portugalska, které dostal až v květnu. Při vzpomínání na první myšlenky v nové zemi mluví o jiném klimatu, kdy si nevzal s sebou vhodné oblečení a přiletěl do 38 stupňů, kdy dle jeho slov očekával, že ho budou muset křísit. Dále vzpomíná na pláže, palmy a pohodovou atmosféru, která mu připomínala Miami.

Také zmiňuje možnosti, které Erasmus+ nabízí, které mu do začátku pomohly. Využil Buddy program a Erasmus life. V rámci ESN Buddy programu mu pomáhala studentka Maria, která byla předtím na Erasmu+ u nás v Česku. Hodně mu pomohla a poradila co je nejlepší, a čemu se vyhnout. Buddy program tedy popisuje jako užitečný.

V rámci období života v Portugalsku se Roman snažil cestovat po zemi průběžně, ale nejvíce ke konci programu, kdy měl už po zkouškovém období. Vzpomíná i na způsob života Portugalců, kteří údajně sice vše stihnou a dovedou, ale na vše mají spoustu času. Jinak větší rozdíly mezi tamními lidmi a lidmi v České republice nevidí. Velice ocenil ochotu tamních lidí pomoci a navázat přátelskou konverzaci. Líbil se mu večerní život, kdy vás lákají do všech podniků a restaurací. Roman označuje Portugalsko jako sen každého turistu co má rád pití a posezení.

Škola mu zabrala velké množství času, protože si zapsal všechny předměty, ale nakonec se mu to vyplatilo a nemusel nic dodělat. Volný čas trávil na pláži, kde surfoval.

Vycestování na delší dobu se nebrání, jediný problém vidí ve financování a hledání určité práce, či stáže. Vyzdvihuje podporu Erasmus+, kdy lidé z horších finančních podmínek zvláště v chudších zemích si mohou dovolit takto vycestovat. V Portugalsku dostával měsíčně 400 euro, polovinu peněz však stálo ubytování, dalších 35 eur vydal za lítačku. Roman měl nějaké peníze našetřené, ale přesto do úspor musel sáhnout, říká však, že to záleží na člověku, kolik utratí. Nevidí však podstatu zaplatit si v Erasmus+ ubytování a jídlo a prosedět program doma. Levnější ubytování, například koleje prý nebyly k dispozici, jelikož v Portugalsku koleje nemají, a pokud ano, jedná se o 50 míst pro dojíždějící studenty, nebo lidi na sociálním minimu.

Po svých zkušenostech Roman souhlasí s tím, že mu svět nyní přijde menší, ale nejen díky tomuto výjezdu, ale hodně k tomu přispívají moderní technologie jako internet a mobilní telefony.

Co se týče způsobu cestování je otevřen všem možnostem, upřednostňuje cestování ve skupině, kdy se snaží vyjít ostatním spolucestovatelům, aby si to užili. Snaží se cestovat způsobem, aby si to užil co nejvíce, ale zároveň ho to finančně výrazně nezasáhlo. Stanoví si určitý cíl a je mu jedno, jakým způsobem se k němu dostane, nevádí mu slevit na věcech jako doprava, nebojí se last minute nabídek a využívání moderních technologií k nalezení cenově přívětivějších možností.

Nebojí se vycestovat hned další den do zahraničí v případě, že by nebyl vyhozen z práce a nikdo ho zrovna nepotřeboval. Cesty do blízkých lokalit jako je Vídeň, nebo Maďarsko však nevidí jako velký problém. Sám by však nevyjel někam bez plánu a ubytování, ovšem ve skupině by si takové cestování užil.

Dále mluví o Singapuru a Indonésii, kam by se i jako jednotlivec rád podíval. V Singapuru ho zajímá kultura místních lidí a vysoká bezpečnost této země. Naopak Indonésie ho láká nízkou ekonomickou náročností, kdy si i student může dovolit pořádné prázdniny.

V porovnání mezi generacemi vidí velké rozdíly. Sám sebe uvádí jako výjimku, kdy jakožto skoro cizinec (pochází z Ukrajiny) v naší zemi jeho rodina v ČR upřednostňuje výlety do domovské země za zbytkem příbuzných, avšak při celkovém pohledu na společnost vidí starší generace jako „klasiku“, kdy jezdí na zájezdy autobusem na místo určení, tam si to projdou a jedou zase zpátky. Mladší lidé se prý naopak nebojí zkoušet nové věci, sporty, extrémní adrenalinové zážitky. Roman sám ukazuje na mládí, kdy se sám nebojí dělat nové, kolikrát ne úplně

nejbezpečnější věci, ale zároveň říká, že se to s věkem může změnit a bude se bát vyjít ze dveří. Jako příklady uvádí své kamarády, kdy jeho kamarádka prošla celé Mexiko i přes území tamních drogových kartelů, další kamarád prošel Irán. Jako poslední připomínku k tomuto tématu uvádí i složité cestování v dřívějších dobách, což také může být důvod rozdílnosti.

Na závěr Roman říká, že by se se cestovní kanceláře měly novým trendům přizpůsobit, ale sám neví úplně jak. Při zmínce o gastroturismu a dobrodružném turismu říká, že takových možností by určitě rád využil ve skupině lidí.

7.3 Rozhovor Vojtěch Kameník

Vojtěch je student dvouoboru Tělesná výchova se zaměřením na vzdělání a Geografie se zaměřením na vzdělání na Technické univerzitě v Liberci. Na Erasmus+ program vyjel dokonce dvakrát, a to do Slovinska a do Portugalska v jednom akademickém roce. Sám tvrdí, že takových lidí není moc a ve spoustě zemích toto není ani možné. Mohl pokračovat ve Slovinsku bez možnosti dalšího stipendia, nebo změnit zemi pobytu a vybral si Portugalsko, kde byl přijat do druhého kola výběrového řízení. Jedno z lákadel v Portugalsku pro něj bylo surfování, až poté zjistil, že je skoro u španělských hranic ve vnitrozemí. Celkově důvody k Erasmu byly u Vojtěcha touha seznámit se s novými lidmi, zlepšit angličtinu, osamostatnit se, zažít nové školní systémy, cestovat a užívat si života. V angličtině tvrdí, že se zlepšil minimálně o úroveň z B1 na lepší B2, což mu stačí na komunikaci s kýmkoliv. Z obav a problémů mu Erasmus překazil osobní vztah, s tím dle jeho slov počítal a jiné obavy neměl. V jeho rodině vyjeli i bratr a sestra, kteří ho ve výjezdu podpořili, poradili jaké si vybrat předměty, pomohli zařídit žádost. Jediné problémy byly zdravotní komplikace v zahraničí, které nebyly příjemné řešit, zmiňuje však, že to byla pro něj dobrá zkušenost.

Zde byla zajímavá otázka výše grantu, kdy ve Slovinsku dostával 400 eur, narozdíl od Adama Lochmana, který o rok později dostával již pouze 330 eur. V Portugalsku byla výše dotace také 400 eur. Za ubytování v Portugalsku Vojtěch platil 175 euro v „párty domě“, kde bylo 15 lidí a měl 4 patra. Ve Slovinsku platil 120

eur za pokoj na koleji. Dále říká, že bydlení v Portugalsku je skutečně drahé, v Lisabonu vyjde normálně kolen 200-250 euro.

Vojtěch se také v obou zemích zúčastnil Buddy programu s různými zkušenostmi. Zatímco ve Slovinsku k němu byla přidělena studentka ze střední školy, která moc nedokázala pomoci, v Portugalsku byl naprosto spokojen a se svojí buddy byl ve spojení po celou dobu Erasmu. Co se týče ESN v obou zemích fungovaly dobře.

Bylo také zmíněno, že druhý Erasmus je něco úplně jiného, než první. Člověk už má zkušenosti a ví co a jak, snaží se pomoci lidem, co vyjeli poprvé.

Velký rozdíl by i ve způsobu života v obou zemích. Ve Slovinsku neměl Vojtěch žádné hodiny, vše bylo řešeno přes semestrální práce, normální hodiny byly ve slovinštině a z toho člověk nic neměl. V kontaktu zde tak moc s místními nebyl, žil zde s dalšími Erasmáky, chodil na ESN akce, nikdy nezapadl do místního života. Portugalsko byl opak, bylo zde více sportovních předmětů jako fotbal, volejbal, a nebo teoretické předměty. Portugalsko je země milovníků fotbalu a hodiny byly vedené zajímavěji, hodně se zde o fotbalu mluvilo, jak po sportovní tak taktické stránce a přes fotbal se zde seznámil s místními obyvateli. Nakonec začal chodit s místními pravidelně sledovat fotbal do restaurací a podniků a naprosto zde zapadl. Komunikace probíhala v angličtině, avšak v obou zemích navštěvoval kurzy místních jazyků pro získání základů.

Při otázce na to, zda-li by zvládl sám bez pomoci univerzity trávit čas takto v zahraničí zaznělo, že Vojtěch dokonce na Erasmus sám navázal pobytem v Číně, kde se pořad hlásil na univerzitu a dostával stipendium, ale vše si zařizoval sám a komunikace probíhala přímo mezi ním a univerzitou. Strávil takto půl roku a v současné době plánuje cestu kolem světa po dokončení školy. Erasmus mu dodal chuť cestovat a poznávat, sebevědomí a zlepšil život k lepšímu.

Při pohledu na svět má dojem, že všude žijí jenom lidé a záleží jen na nás, jak s nimi budeme komunikovat. Nevěří, že jsou místa, kde je více zlých lidí, kteří by nás chtěli poškodit, naopak se vždy najdou tací, kteří chtějí pomoci. Problémy vidí jen ve věcech jako politika, či náboženství, které mohou lidi rozdělovat, tak tomu dle jeho slov však bylo vždycky.

Nebrání se žádným způsobům cestování, ale jako student, který má rád dobrodružství spíše vyhledává alternativní způsoby cestování, kdy člověk může potkat hodně lidí. Využívá různé mobilní aplikace, last minute nabídky, stopování.

Nepřijde mu, že když si zaplatí v cizí zemi hotel, tak z toho něco kromě dobrého jídla a spánku něco získá. Dává přednost spaní venku a hledá možnost potkat místní obyvatele, poznat místní způsob života a respektovat jejich kulturu.

Studenti dle jeho názoru budou vždy radši hledat alternativy, a nejen studenti, celkově mladší lidé, kteří mají chuť zkusit nové věci, svět se otevírá a zvláště v České republice, kdy můžeme posledních 30 let více dýchat, což někdy až zkusíme, co všechno můžeme. Stále si myslí, že i mezi mladými lidmi bude skupina která si vybere to své místo, kde se vyfotí u světových atrakcí, ale zároveň se zvyšuje procento lidí, kteří nepotřebují perfektní zázemí a nejznámější místa, ale více prahnou po autentických místech bez turistů, zajímá je doporučení místních lidí a získat tak větší zážitky, než „jen stát.“ u Eiffelovky.

Co se týče gastroturismu a dobrodružného turismu Vojtěch říkal, že by klidně byl ochoten zkusit takový zájezd s cestovkou, i když by to vyloženě nevyhledával, ale zkusit místní farmy a ochutnat autentická jídla ho láká. Bojí se však poté zhoršení vztahů s místními lidmi a ztráty původní hodnoty.

7.4 Analýza rozhovorů

Všichni účastníci rozhovorů se shodovali v určitých bodech. Program Erasmus+ jim otevřel dveře do světa a změnil život k lepšímu. Změnil úhel pohledu na různé životní problémy jako motivace do života, nebo pokračování ve studiu, ve kterém chtěli skončit. Vzpomínají na toto období jako na velkou životní zkušenost, která je mnohé naučila různými způsoby.

Každý měl jiné problémy, ať již zdravotní, s ubytováním, nebo klimatickými podmínkami země, vždy se však podařily vyřešit.

Styl výuky na zahraničních univerzitách se také často lišil, někdy probíhal přes skupinové práce, někdy byl více teoretický a někdy zase zaměřený na praxi, nikdy však nenastal větší problém s absolvováním zahraniční univerzity.

Co se týče finanční stránky nikdo nemluvil o větších problémech. Ne vždy vystačila výše grantu programu Erasmus+, nikdy však náklady nebyly větším problémem.

Celkově vzpomínají na svůj čas prožitý na programu velice pozitivně a doporučují ho ostatním.

Při pohledu na cestování vnímají rozdíly mezi staršími generacemi a studenty, někdy více, někdy méně. Největší rozdíl vidí v ochotě experimentovat a trochu riskovat, v touze najít během cestování něco nového.

8 Dotazníkové šetření

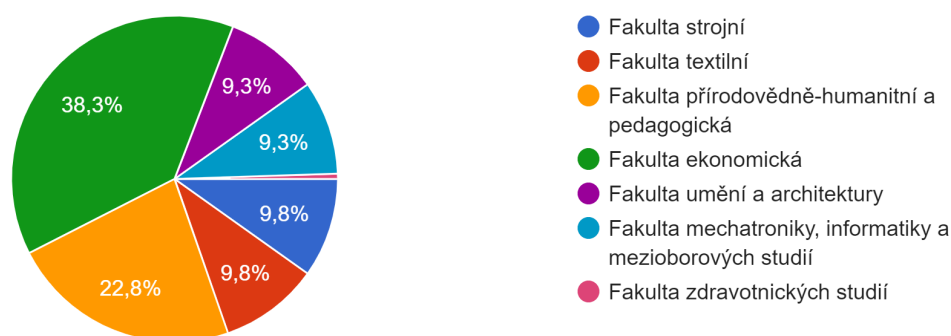
Součástí praktické části práce bylo i dotazníkové šetření. Probíhalo v průběhu letního semestru 2020/2021 a zúčastnilo se jej 193 respondentů. Respondenti byli vybíráni prostřednictvím osobních známostí, dále za pomoci Zahraničního oddělení Technické univerzity v Liberci a fakultní koordinátorky FP TUL.

Cílová skupina pro dotazníkové šetření byli studenti Technické univerzity v Liberci, kteří prošli programem Erasmus+ v rámci jakéhokoliv studia.

Procenta respondentů z jednotlivých fakult v uzavřené otázce č.1 silně korelují s procenty celkových mobilit na univerzitě za posledních 5 let. Největší zastoupení má ekonomická fakulta s 74 respondenty, dále se nalézá Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická se 44, ostatní fakulty mají velice podobná čísla respondentů (18 až 19). Jediná fakulta, kde se nachází výjezdové mobility v menším měřítku je Fakulta zdravotních studií s jediným respondentem a opět se velice podobá výsledkům v celkových mobilitách této fakulty za posledních 5 let. Stejně jako u grafu 3 v Kapitole 6 si autor vysvětluje toto rozdělení velikostí jednotlivých fakult, jednoduchostí vytváření studijních plánů v zahraničí a samotnou propagací fakult k výjezdovým mobilitám.

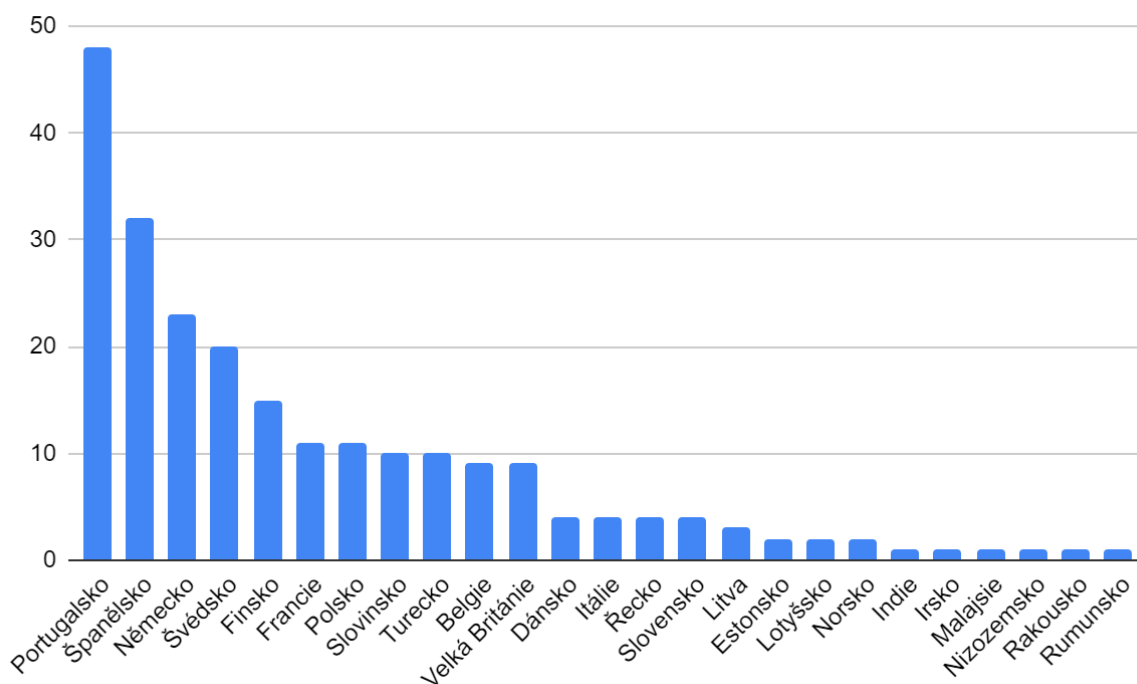
Na jaké fakultě Technické univerzity v Liberci studujete/studoval(a) jste?

193 odpovědí

Graf 4: Procenta studentů programu Erasmus+ dle jednotlivých fakult TUL (Zdroj: Dotazníkové šetření)

Přestože se průzkumu zúčastnilo 193 respondentů, bylo mezi nimi zaznamenáno 229 výjezdů, někteří studenti vyjeli 2x až 3x. Studenti v otevřené otázce č.2 doplnili, že vyjeli do 25 zemí, většina z nich se nachází v Evropě kromě Indie a Malajsie. Tyto dvě země však nejsou programové země, ale země partnerské, kde není možné žádat o grant. Nejvíce výjezdů proběhlo do Portugalska (48), Španělska (32), Německa (23) a Švédska (20). Na grafu se opět objevuje trend již zmíněný v Kapitole 6.

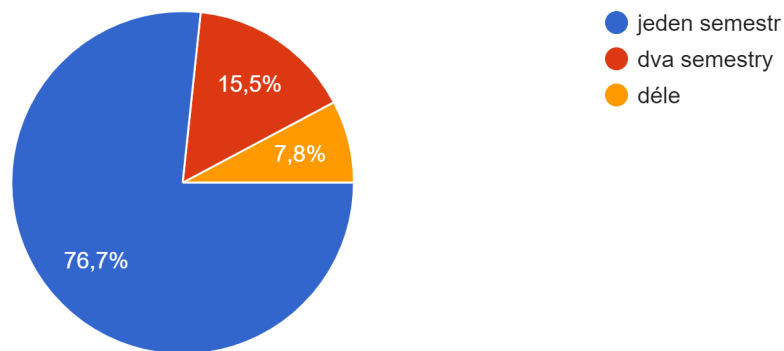

Graf 5: Počet výjezdů v rámci programu Erasmus+ do jednotlivých zemí (Zdroj: Dotazníkové šetření)

V uzavřené otázce č.3 bylo zjištěno, že jednosemestrového Erasmu se zúčastnilo 76,7% studentů, dva semestry má za sebou 15,5% účastníků a delší dobu na Erasmu strávilo 7,8% respondentů. Při přihlédnutí k páté otázce, kde 11,4% studentů vyplnilo, že Erasmus+ absolvovali na více studijních programech, lze očekávat, že delší výjezdy mají za sebou studenti na magisterském, či doktorském studiu.

Jak dlouho jste na Erasmu byl(a)?

193 odpovědí

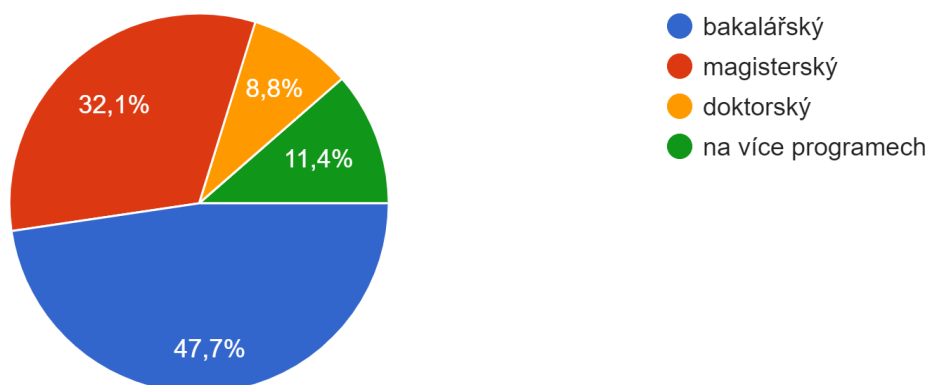

Graf 6: Délka Erasmus+ pobytů studentů TUL (Zdroj: Dotazníkové šetření)

Otázka č.5 zjišťuje studijní program, při kterém Erasmus+ podstoupili. Z grafu vychází logický trend, kdy nejvíce studentů absolvovalo program při bakalářském studiu - na tomto studiu je i největší celkový počet studentů. Naopak nejmenší objem studentů byl při doktorském studiu.

Na jakém studijním programu jste Erasmus absolvoval(a)?

193 odpovědí

Graf 7: Typ studia při absolvování programu Erasmus+ studenty TUL (Zdroj: Dotazníkové šetření)

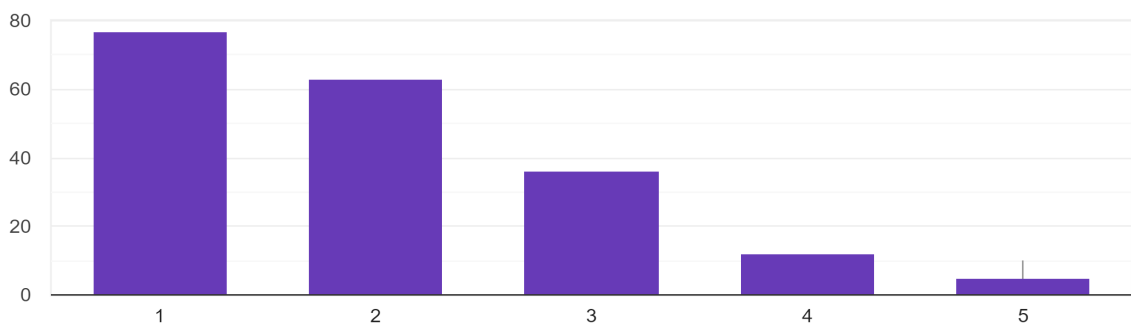
V otázce č. 6, studenti vyplňovali důvody, proč se rozhodli pro danou zemi. Respondenti měli na výběr ze čtyř předdefinovaných odpovědí, kdy sami mohli doplnit další a vybrat si i více odpovědí najednou. Největším důvodem byly přírodní a kulturní přednosti dané země, kdy si tuto odpověď si vybralo 60% respondentů. Necelých 36% mělo touhu přiučit se místnímu jazyku a 33% si vybíralo dle návaznosti studijních plánů. Necelá pětina pak měla osobní vztah k dané zemi. Mezi doplněnými odpověďmi studenti mluvili o zlepšení nejen místního jazyka, ale i angličtiny, propojení Erasmů s přítelem/kamarády, doporučení od přátel, dále pak i finanční náročnost a známosti mezi studenty a profesory dané univerzity.

V otázce č. 7 dotazník zjišťoval, zda-li studenti váhali nad odjezdem a pokud ano, tak proč celkem 38% studentů vyplnilo, že nad výjezdem neváhali. Žádný z důvodů pro to, aby nevyjeli nedosahuje takto vysokých procent. Nejsilnějším důvodem se zastoupením 32% respondentů byl strach s jazykovými nedostatky. Dále pak strach z vystoupení z komfortní zóny - 29% a nakonec ve stejné míře zastoupení bylo odloučení od přátel a rodiny, nebo vyřízení nutných výjezdových

náležitostí - 20%. Z odpovědí, které nebyly předdefinovány se nejčastěji skloňoval strach z prodloužení studia.

Otázka č. 8 se soustředí na hodnocení pobytu v rámci nabytí schopností a vědomostí. Celých 72,5 procent respondentů hodnotilo pozitivně známkou 1 nebo 2, naopak nespokojen v tomto směru (4-5) bylo pouhých 8,8% studentů.

Jak hodnotíte pobyt z hlediska výuky/nabití vědomostí/schopností? Hodnoťte jako ve škole.
193 odpovědí

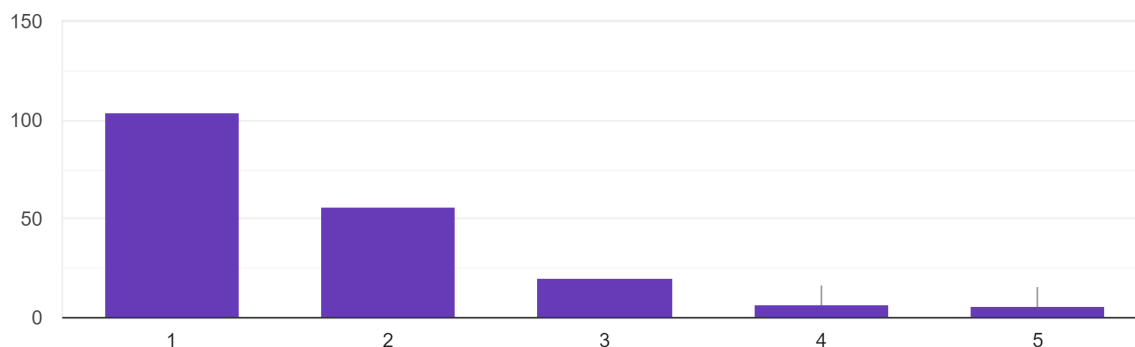
Graf 8: Hodnocení respondentů nabití vědomostí a znalostí v rámci programu Erasmus+ (Zdroj: Dotazníkové šetření)

Otázka č. 9 se ptala na hodnocení kvality života v daném místě. Zde 54% respondentů hodnotilo výborně, naopak nespokojenost (4-5) projevilo pouze 6,7% respondentů.

Jak hodnotíte pobyt z hlediska kvality života v daném místě? Hodnoťte jako ve škole.

193 odpovědí

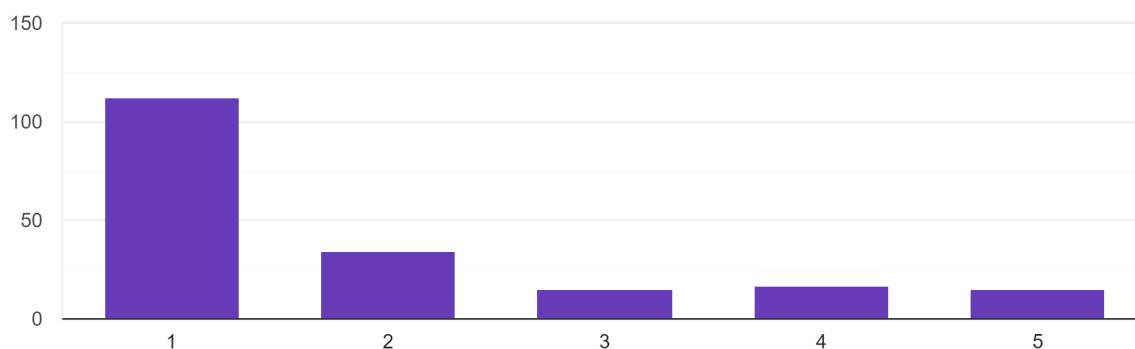

Graf 9: Hodnocení respondentů kvality života v místě konání Erasmus+ programu (Zdroj: Dotazníkové šetření)

Otázka č. 10 dopadla z hodnotícího hlediska nejhůře. Přestože 58% studentů nemělo žádný problém s uznáním prodělaných kurzů, 16,6% studentů hodnotí tuto problematiku známkami 4, nebo dokonce 5.

Jak hodnotíte uznání prodělaných kurzů Vaší katedrou na TUL?

193 odpovědí

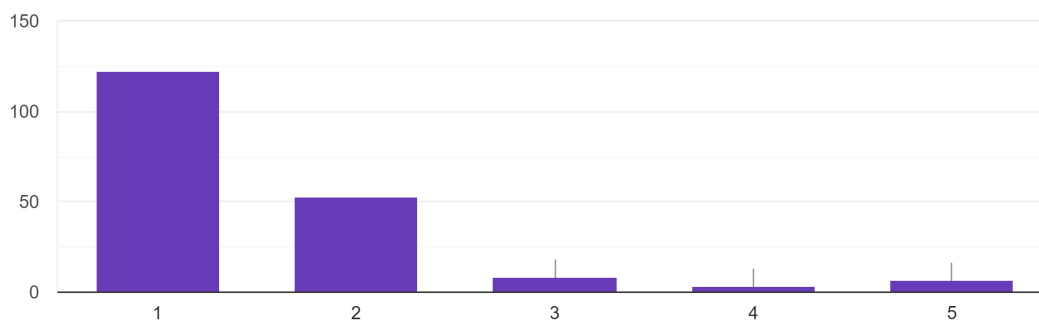

Graf 10: Hodnocení respondentů uznání prodělaných kurzů v rámci Erasmus+ svojí katedrou na TUL (Zdroj: Dotazníkové šetření)

V otázce č. 11 u celkového hodnocení programu Erasmus+ více jak 90% studentů hodnotilo kladně známkami 1, nebo 2. Nespokojeno s průběhem bylo 5% studentů.

Jak hodnotíte Váš celkový průběh Erasmu+?

193 odpovědí

Graf 11: Celkové hodnocení průběhu Erasmu+ studenty TUL (Zdroj: Dotazníkové šetření)

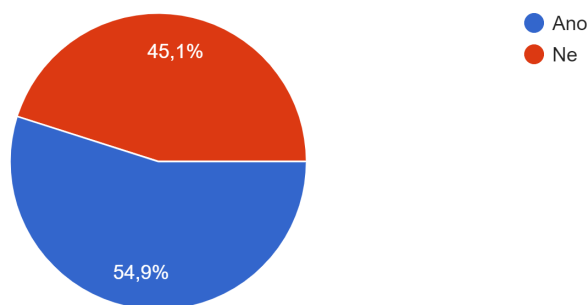
Ubytování řeší studenti různými způsoby. V otázce č. 12 se uvádí, že nejvíce využívají služeb studentských bytů a to 32% studentů, Univerzitní koleje necelých 30% a vlastní bydlení si zařídí 27% studentů. Jedinci, kteří byli na více Erasmech často bydleli na každém jiným způsobem, posledním častějším druhem ubytování byl hotel.

Erasmus je z velké části i o poznávání dané země, zvyků a místních obyvatel. V otázce číslo 13 necelých 95% studentů využilo svůj volný čas k poznání přírodních a kulturních památek, celých 44% vyhledávalo dobrodružný turismus, následně se umístil gastroturismus, který byl oblíbená volnočasová aktivita pro 44% studentů. Pár jedinců vyzkoušelo i temný turismus, nebo čas trávili sportem. Pouze 5 ze 193 dotazovaných uvedlo, že nevykonávali žádné turistické aktivity.

Otázka č.14 se zabývala využitím ESN studenty v zahraničí. Zde autor očekával vyšší procento kladných odpovědí, zvláště k přihlídnutí k uskutečněným rozhovorům, kde studenti zpravidla popisovali organizaci jako fungující a nápomocnou.

Využil(a) jste služeb ESN (Erasmus Student Network) v zahraničí?

193 odpovědí

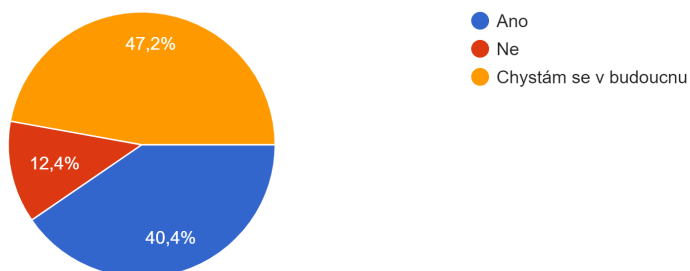

Graf 12: Procento studentů, kteří využili pomoci ESN (Zdroj: Dotazníkové šetření)

V následující otázce č. 15 je možno zjistit, že více jak 87% studentů se již znovu vrátilo, nebo se hodlá vrátit do navštívené země, pouze 12,4% se nevrátilo, ani to nemá v plánu. Zde by naopak autor očekával nižší procenta a čekal by, že studenti budou chtít objevovat další nová místa a nevracet se na místa již dobře prozkoumaná. Je možné se domnívat, že delší čas na jednom místě studenty s danou zemí citově spojí, ať již přes vytvořené kontakty, tak přes touhu zavzpomínat na dané místo.

Vrátil(a) jste se po návratu z Erasmus+ do Vámi navštívené země?

193 odpovědí

Graf 13: Procento studentů, kteří znovu navštívili zemi, ve které proběhl jejich Erasmus+ program (Zdroj: Dotazníkové šetření)

Pouhá čtvrtina studentů neudrhuje žádné kontakty z jejich Erasmus zájezdů podle 16 otázky v dotazníku. Naopak necelých 58% udržuje kontakt se zahraničním studentem a 37% se studentem z České republiky. Poté si někteří jedinci udržují kontakt s profesory, kolegy, nebo školiteli, nebo si zde našli partnera.

Bez podobné podpory by do zahraničí sama nevyjela většina studentů, vyplnilo 60,6% studentů v 17 otázce. Pouze 31% odpovědělo bez dalších podrobností, že by sama vyjela do zahraničí na takto dlouhou dobu. Ostatní respondenti řešili finanční otázku, kdy výjezd při studiu nepřichází v úvahu a potřebovali by získat dostatečné finanční ohodnocení v zahraniční firmě.

V poslední otázce č.18 se řeší další možnosti mezinárodních mobilit pro studenty. Největší povědomí mezi studenty Erasmus je o programu Work and Travel - 84,5% procenta respondentů, následují letní školy a zahraniční jazykové kurzy, které zná přes 67%, respektive 62% respondentů. O Fulbrightově stipendiu ví čtvrtina studentů. Mezi dalšími zmíněnými se objevily například CEEPUS, Česko německý fond budoucnosti, nebo Čínské vládní stipendium.

Výsledky dotazníků v mnoha věcech korelují s výsledky z 6 kapitoly "Výjezdové mobility na TUL" kdy většina respondentů studuje na ekonomické fakultě, druhý největší vzorek je z přírodovědně-humanitní a pedagogické fakulty. Souhlasí i výjezdové země, kdy mezi nejnavštěvovanější patří Portugalsko, Španělsko a Německo s opravdu velkým rozdílem u Portugalska. Většina studentů absolvuje program Erasmus+ pouze jednou, avšak s navazujícími studii se šance na prodělání programu zvyšuje. Nejzásadnější faktor pro vybrání země výjezdu jsou její přírodní a kulturní přednosti, následované touhou naučit se místní jazyk, nebo si studenti volí zemi a univerzitu dle jejich studijních plánů. Největší strach mají studenti z jazykových nedostatků, dále z vystoupení z komfortní zóny, vyřízení nutných výjezdových záležitostí a odloučení od rodiny a přátel. Více jak třetina studentů nemá z výjezdu strach vůbec. Hodnocení pobytu z různých hledisek bylo z velké části pozitivní, autora však zarazilo více jak 16% nespokojených studentů s problémy uznání prodělaných kurzů katedrou na TUL. Naopak z pozitivních čísel je důležité 90% spokojených studentů s celkovým průběhem programu. Studenti

jsou obvykle ubytováni na univerzitních kolejích, studentských bytech, nebo si zařídí vlastní bydlení. Ve výjimečných případech stráví program na hotelu. Naprostá většina studentů během pobytu podniká i další typy a druhy turismu, s tím, že přírodní a kulturní památky lákají téměř každého studenta, avšak čísla gastroturismu a dobrodružného turismu pohybující se okolo 40% je potřeba také zdůraznit. ESN využilo pouze 55% studentů, zde by autor očekával vyšší číslo. Naprostá většina studentů se vrátila, nebo se chce vrátit do země výjezdu. Také většina studentů udržuje kontakty, které na programu získali, většinou se jedná o zahraniční studenty, nebo studenty z České republiky. Většina studentů si cení možnosti zahraniční podpory, které jim pomohou k vycestování na další dobu. Mezi další známé programy pro studenty patří Work and Travel, Zahraniční jazykové kurzy a Letní školy.

Z celkového výsledku studenti program Erasmus+ hodnotí kladně, pomůže vyjet na delší dobu do zahraničí, člověk zde získá nové kontakty a zkušenosti, vyzkouší si jiný styl života a donutí je k samostatnosti.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce byla analýza studenta TUL jako účastníka cestovního ruchu se zaměřením na jeho možnosti mezinárodní studentské mobility. Potřeba byla obecná analýza studentů, jejich potřeb a zájmů. Následovně vytvořit rozbor výjezdových mobilit na TUL, jaké mají studenti možnosti a jakých příležitostí využívají nejčastěji.

V teoretické části je probíráno všeobecné chování studentů a mladých lidí během zahraničních mobilit, rozbor možností, které vyhledávají a jak mění celý cestovní ruch. V dalších kapitolách práce jsou přibližovány programy a granty, které studentům otevírají možnosti výjezdů do zahraničí. Velký důraz je kladen na program Erasmus+, který je nejčastěji využíván v rámci Technické univerzity v Liberci. Dále se zde mluví o Fulbrightovu stipendiu, jakožto o jednom z velice prestižních programů, na které studenti mohou dosáhnout i v rámci Technické univerzity v Liberci. Na konci teoretické části jsou zmíněny další možnosti pro studenty a mladé lidi, jak se zúčastnit mezinárodních mobilit za pomoci dalších institucí.

Praktická část sestává ze tří prvků - z dotazníkového šetření, které má za úkol zjistit zkušenosti studentů s programem Erasmus+. Rozhovorů se studenty, kteří se zúčastnili programu Erasmus+, kde sdílí své zkušenosti s cestováním nejen v rámci Erasmus+ a jejich souhrnný pohled na mezinárodní mobility studentů. Poslední částí je analýza celouniverzitních statistik o programu Erasmus+, ze kterých je možno zjistit z jaké fakulty se nejvíce vyjíždí, do jakých zemí, jak velká je podpora pro studenty, či na jak dlouhou dobu vyjíždí.

Po shrnutí teoretické i praktické části je možno vyvodit, že studenti a mladí lidé rádi cestují do zahraničí a nebrání se novým možnostem, technologiím a alternativním cestám, jak své mezinárodní mobility prožít. Technická univerzita v Liberci nejen umožňuje, ale přímo podporuje výjezdy studentů do zahraničí různými způsoby, jako podporování různých programů zaměřujících se na mezinárodní mobility, snaha informovat své studenty o možnostech cestování skrze univerzitní akce, tak i přes internetové platformy. Má funkční Zahraniční oddělení, které má na starost s výpomocí studentů k jejich úspěšnému odjezdu.

Každý student nemá stejné možnosti podle statistických údajů za celou Technickou univerzitu v Liberci, kdy fakulty vykazují různá čísla výjezdů studentů.

Dalším faktorem jsou země výjezdu, s některými zeměmi mají jednotlivé fakulty podepsáno více smluv a výjezd do těchto zemí je jednodušší a více vyhledávaný.

V celkovém pojetí však student Technické univerzity má možnosti jak vycestovat do zahraničí, ať už přes zmíněný program Erasmus+ v rámci univerzity, tak má možnosti ve svém volném čase, kdy mu jsou ochotny pomoci další organizace.

Účastník cestovního ruchu na Technické univerzitě v Liberci může být skoro jakýkoliv student. V dnešní době, kdy jsou otevřené hranice, jsme členy Evropské unie a univerzita je členem programu Erasmus+ je velice jednoduché získat možnost studia, či stáže v zahraničí. Přestože různé mezinárodní spolupráce ulehčují studentům poznávat Evropu, ale v rámci dalších programů i celý svět, je stále třeba počítat s proměnnými, které mohou tyto spolupráce narušit. Jako jeden příklad za všechny je možno uvést pandemii koronaviru, který za poslední rok decimuje zdraví lidí, zdravotnictví, osobní svobody včetně možnosti cestování. Jsou však další věci, které mohou naše současné možnosti narušit. Je třeba dávat si pozor nejen na nemoci, ale i politickou situaci ve světě, nebo živelné katastrofy, které to, co je nyní snadné, může trvale narušit.

Seznam použitých zdrojů

Czech-us - práce, studium a jazykové kurzy v zahraničí [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://czech-us.cz>

ČT24: Do světa na zkušenou? Díky Erasmu to jde už třicet let [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z : <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2153043-do-sveta-na-zkusenou-diky-erasmu-jde-uz-tricet-et>

DZS: Aktuální informace k novému programu Erasmus+ (2021-2027) a k nové výzvě pro rok 2021 [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://www.dzs.cz/aktualni-informace-k-novemu-programu-erasmus-2021-2027-k-nove-vyzve-pro-rok-2021>

Erasmus+ [online]. [vid. 22.4.2021] Dostupné z: <https://erasmus.fp.tul.cz>

Erasmus+: O programu [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z : <https://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

ESN: Erasmus Student Network [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://exchangeability.eu/?q=exchangeability>

ESN: Erasmus Student Network [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://www.esn.org>

ESN: Erasmus Student Network Czech Republic [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://www.esncz.org>

ESN: Erasmus Student Network Liberec [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <http://esn-liberec.cz>

Euro pass teacher academy: The New Erasmus+ 2021-2027 Programme: A Step by Step Guide [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z: <https://www.teacheracademy.eu/blog/new-erasmus-plus-program-2021-2027/>

Evropská rozvojová agentura: Technická univerzita v Liberci (TUL) - Praktická stáž Erasmus [online]. [vid. 22.4.2021] Dostupné z: <https://eracr.cz/erasmus-prakticke-staze/afd/>

Fulbright Czech Republic: Fulbrightova stipendia [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z : <https://www.fulbright.cz/stipendia/zakladni-informace/>

HALADOVÁ, J. Pořad Čajovna na stanici Vltava. Český rozhlas [online]. 2016-03-19 [cit. 2021-07-01] Dostupné z: <https://prehovac.rozhlas.cz/audio/3591744>

HARTL. M. 2019 Výjezdový turismus mládeže ČR. Praha. Dostupné z: https://vskp.vse.cz/77360_vyjezdovy-turismus-mladeze-cr?title=Výjezdový+turismus+mládež

e+ČR Bakalářská práce. Vysoká škola Ekonomická v Praze. Fakulta podnikohospodářská.
Vedoucí práce: Markéta Dianová, Ph.D., MBA

INDROVÁ J. a spol. 2008 Cestovní ruch pro všechny ISBN 978-80- 7399-407-05. Dostupné z:
<https://docplayer.cz/88667-Cestovni-ruch-pro-vsechnykolektiv-autoru-katedry-cestovniho-ruchu-vse-v-praze.html>

KOTÍKOVÁ, Halina. 2013. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-4603-6

KUBICA Š. 2017. Dark tourism jako nový trend v mezinárodním cestovním ruchu. Dostupné z: <https://theses.cz/id/i7chk2/> Ostrava. Bakalářská práce. Ostravská univerzita. Přírodovědecká fakulta. Vedoucí práce: Petr Žufan, Ph.D.

Live Like A Local Abroad: What It Means to Live Like a Local [online]. [vid. 22.4.2021]
Dostupné z: <https://www.livelikeyalocalabroad.com/what-live-like-local-abroad/>

MARŠÁLKOVÁ, J. 2019 Nástroje podpory cestování dětí a mládeže a požadavky tohoto segmentu na ubytovací a stravovací zařízení. Praha, Diplomová práce. Vysoká škola hotelová v Praze 8, Spol. S.R.O. Vedoucí práce Ing. Petr Studnička, PhD.

MINÁŘ, J. Dark Tourism jako nová forma cestovního ruchu [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2011-04-21]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/qc4ihg/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury. Vedoucí práce Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

NEUMANOVÁ B. 2018. Dobrodružný cestovní ruch jako specifická forma turismu. Liberec. Dostupné z:
https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/151400/Dobrodruzny_cestovni_ruch_jako_specificka_forma_turismu__Neumanova.pdf?sequence=1&isAllowed=y Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Ekonomická fakulta. Vedoucí práce: Lenka Červová, Ph.D.

PARMOVÁ, D. 2003 Provoz služeb v cestovním ruchu. 1. vyd. Č. Budějovice: JUZF. ISBN 80-7040-611-9

PIRKL R. T-UNI Online zpravodaj Technické univerzity v Liberci [online]. [vid. 22.4.2021]
Dostupné z: <https://tuni.tul.cz>

Publications Office of the European Union: Erasmus+ annual report 2019 [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/30af2b54-3f4d-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en>

SocialErasmus+ [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://socialerasmus.org>
Studenta: Erasmus slaví třicet let. Podívejme se, jak se mu dařilo [online]. [21.12.2017]
Dostupné z
[:https://www.studenta.cz/poweredbyexperts/erasmus-slavi-tricet-let-podivejme-se-jak-se-mu-darilo/r~st:article:3409/](https://www.studenta.cz/poweredbyexperts/erasmus-slavi-tricet-let-podivejme-se-jak-se-mu-darilo/r~st:article:3409/)

studentské finance.cz: Víme, co vám ve škole neřeknou [online]. [vid. 18.4.2021]. Dostupné z: <https://student.finance.cz/finance-slevy/studentske-slevy/isic/>

ŠPROCHOVÁ L. 2017 Participace českých vysokých škol na mezinárodní výměně studentů - Srovnání programů Erasmus a Erasmus+. Brno. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/n5fru/Participace_ceskych_vysokych_skol_na_mezinarodni_vymene_studentu-Srovnani_programu_Erasmus_a_Erasmus_-Sprochova.pdf Diplomová magisterská práce. Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce: Vít Hloušek, Ph.D.

T-UNI Online zpravodaj Technické univerzity v Liberci [online]. [vid. 22.4.2021] Dostupné z: <https://tuni.tul.cz>

Technická univerzita v Liberci: Ekonomická fakulta: Erasmus+ [online]. [vid. 19.4.2021] Dostupné z: <http://www.ef.tul.cz/fakulta/mezinarodni-spoluprace/erasmus>

Technická univerzita v Liberci: Erasmus+ [online]. [vid. 22.4.2021] Dostupné z : <https://www.tul.cz/erasmus/>

TravelBible: Studentské cestování bez peněz: Jak projet svět skoro zadarmo a zůstat na vysoké škole [online]. [vid. 19.4.2021]. Dostupné z: <https://travelbible.cz/studentske-cestovani/>

VEJSKALOVÁ. D. 2016. Gastroturismus jako nový trend cestovního ruchu. Dostupné z: <https://theses.cz/id/6mzbig/STAG84613.pdf> Hradec Králové .Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové. Fakulta informatiky a managementu. Vedoucí práce: Alexandr Gregar, Ph.D.

Velvyslanectví USA v České republice [online]. [vid. 21.4.2021] Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/cs/>

Použitý software

ESRI, 2021. ArcGIS Pro [software]. Version 2.7. ESRI Inc. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.arcgis.com>

Seznam příloh

Příloha A: Mapové výstupy z dat Technické univerzity v Liberci

Příloha A1: Obr. 1 Celkový počet Erasmus+ výjezdů mezi lety 2015/16 a 2020/21 do jednotlivých zemí na TUL

Příloha A2: Obr. 2 Finanční náročnost studentských zájezdů jednotlivých zemí na studenty v roce 2015/16

Příloha A3: Obr. 3 Finanční náročnost studentských zájezdů jednotlivých zemí na studenty v roce 2019/20

Příloha A4: Obr. 4 Porovnání finanční náročnosti studijních zájezdů Erasmus+ mezi lety 2015/16 a 2019/20

Příloha A5: Obr. 5 Porovnání veškerých výjezdových mobilit Erasmus+ na TUL mezi roky 2015/16 a 2019/20

Příloha B: Dotazníkové šetření Erasmus+

Příloha C: Plné znění rozhovorů se studenty, kteří absolvovali program Erasmus+

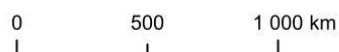
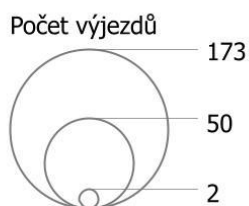
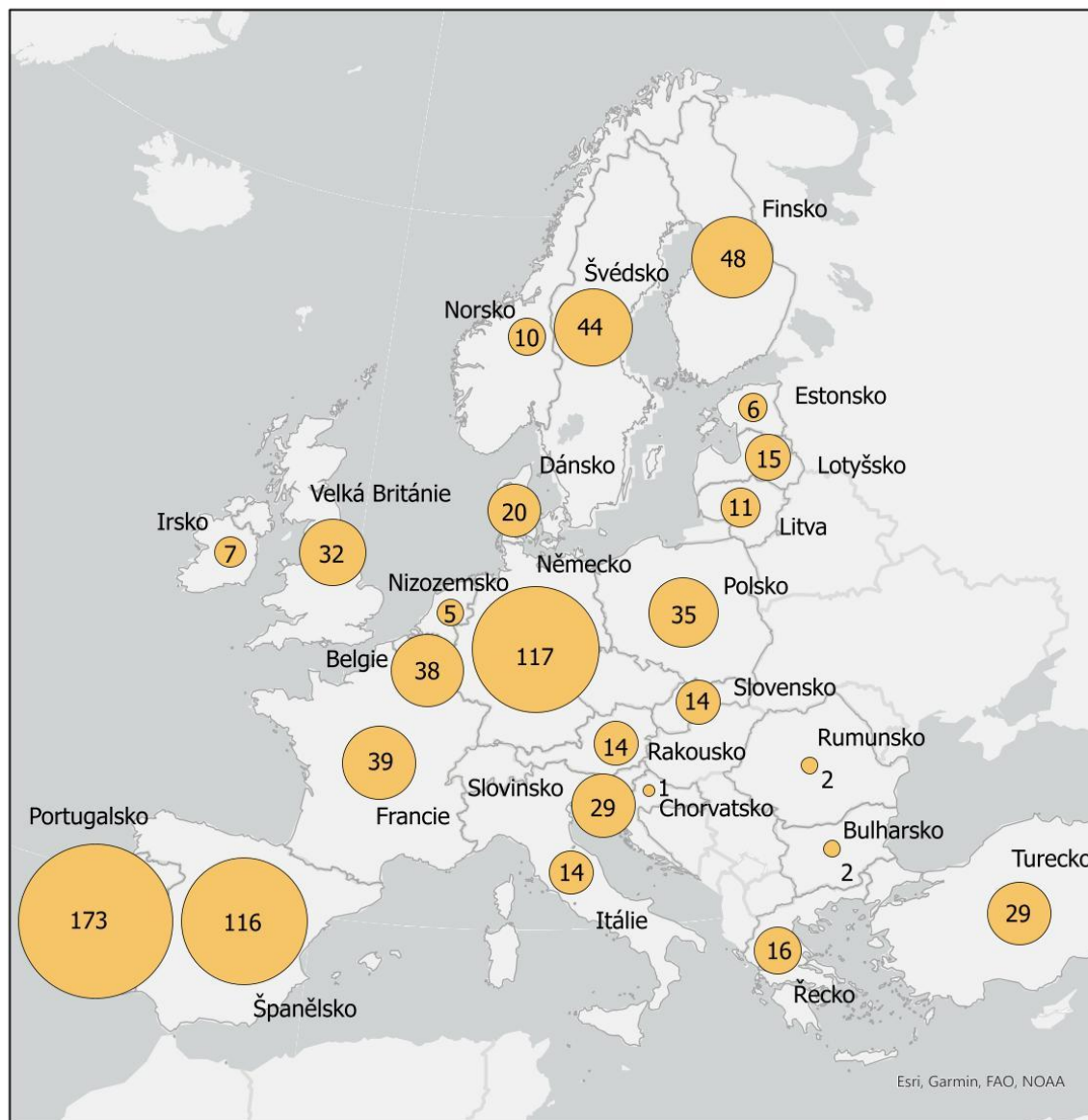
Příloha C1 Rozhovor Adam Lochman

Příloha C2 Rozhovor Roman Korpoš

Příloha C3 Rozhovor Vojtěch Kameník

Příloha A: Mapové výstupy z dat Technické univerzity v Liberci

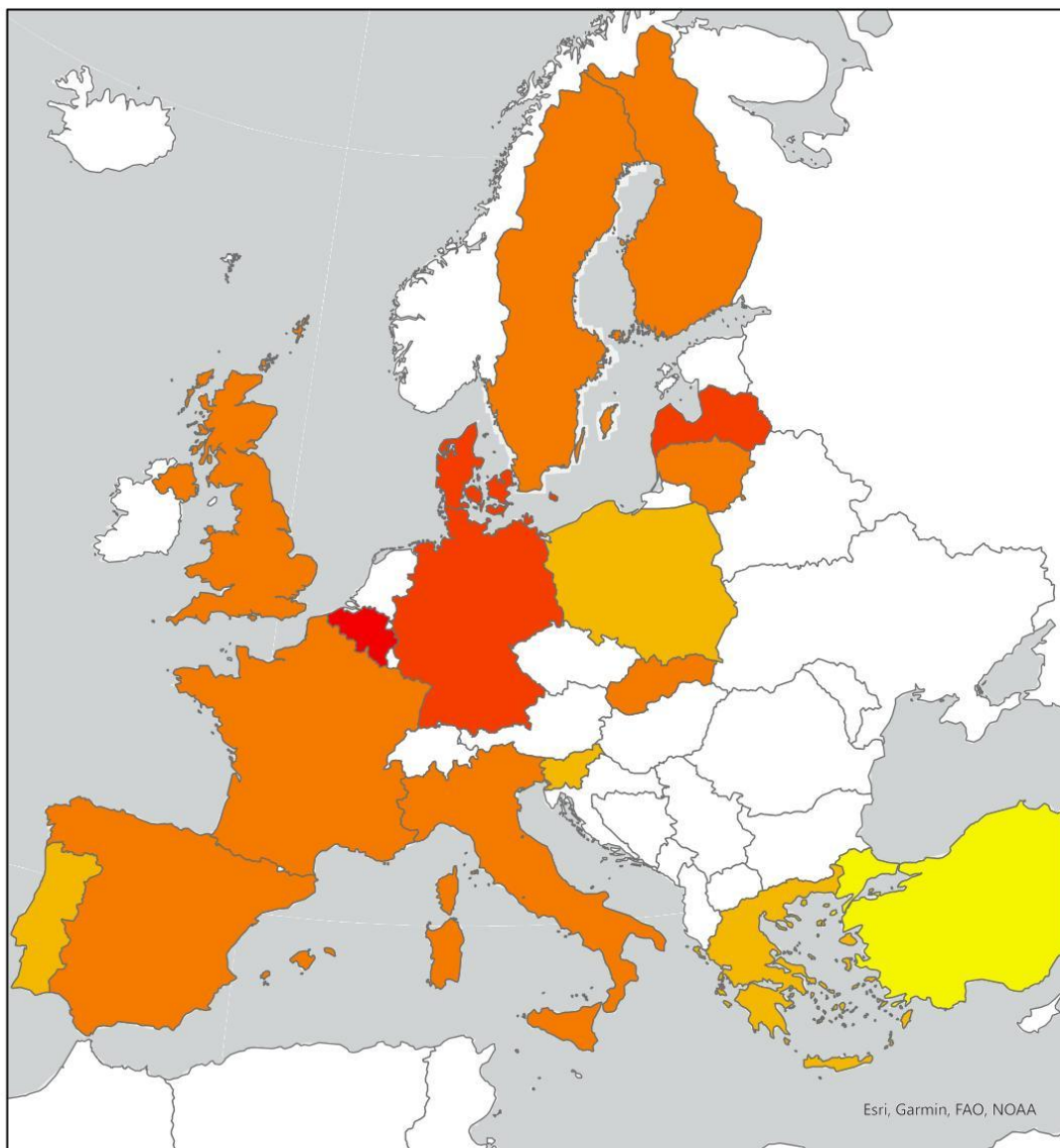
Počet výjezdů studentů Erasmus+ z TUL do jednotlivých zemí Evropy mezi roky 2015 až 2021

Adam Doležal, Praha 2021
Zdroje: Zahraniční oddělení TUL
eurostat

Příloha A1: Celkový počet Erasmus+ výjezdů mezi lety 2015/16 a 2020/21 do jednotlivých zemí na TUL
(Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

Finanční náročnost jednotlivých zemí Evropy na studenty Erasmus+ pro rok 2015/2016

Bodová náročnost jednotlivých zemí

- méně než 11,3 bodů
- 11,31- 13,92
- 13,93- 15,65
- 15,66 - 16,88
- 16,88 a více bodů
- země bez výjezdu studentů

Náročnost je počítána jako podíl hodnot indexu životních nákladů pro rok 2016 a výše dotace získané z programu Erasmus+ vynásobené 100.

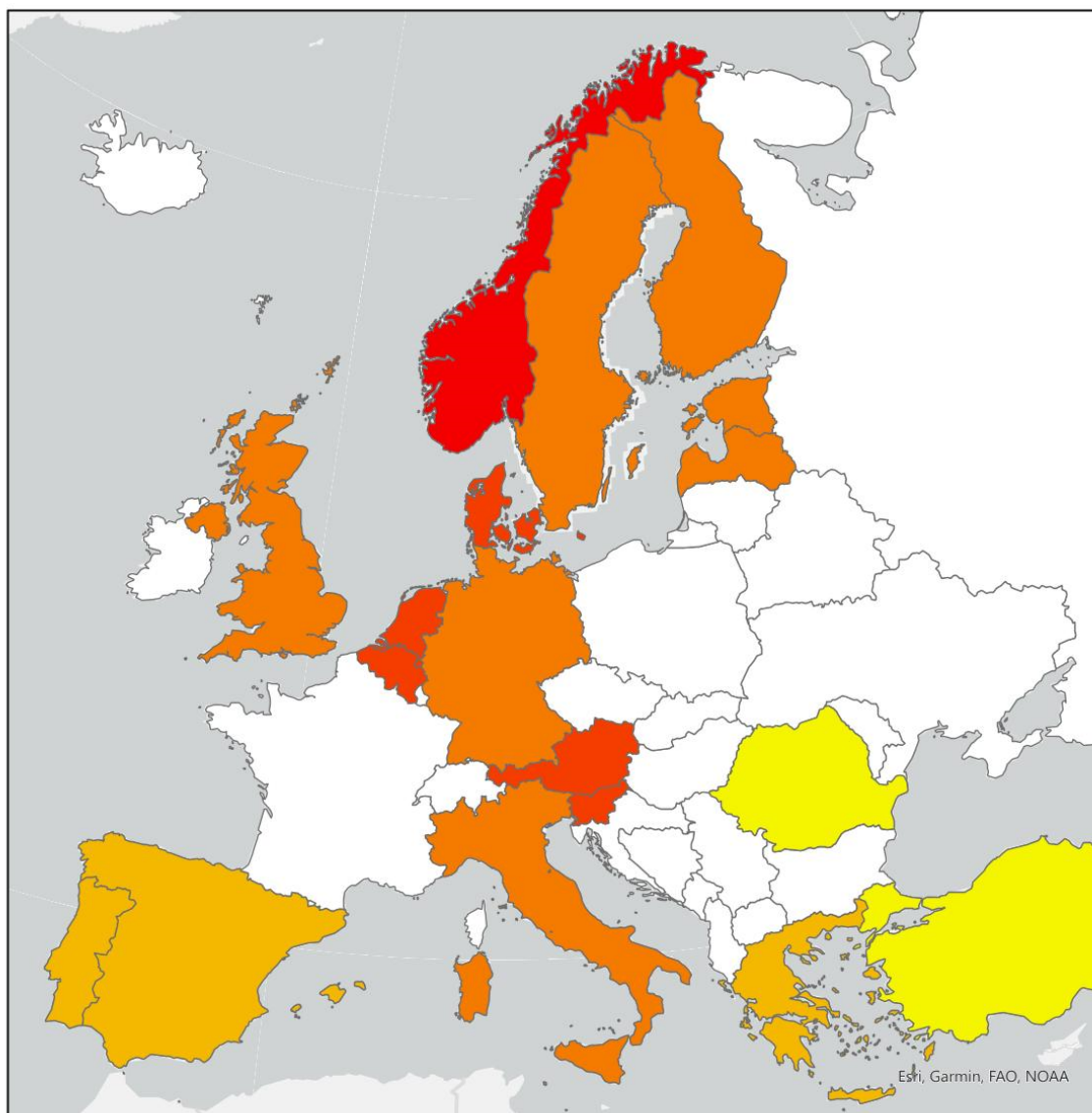

0 500 1 000 km

Adam Doležal, Praha 2021
Zdroje: Zahraniční oddělení TUL
eurostat
numbeo.com

Příloha A2: *Finanční náročnost studentských zájezdů jednotlivých zemí na studenty v roce 2015/16*
(Zdroj: Zahraniční oddělení TUL, numbeo.com)

Finanční náročnost jednotlivých zemí Evropy na studenty Erasmus+ pro rok 2019/20

Náročnost jednotlivých zemí

- méně než 11 bodů
- 11,01 - 12,37
- 12,38 - 15,43
- 15,44 - 16,39
- 16,40 a více
- země bez výjezdu studentů

Náročnost je počítána jako podíl hodnot indexu životních nákladů pro rok 2020 a výše dotace získané z programu Erasmus+ vynásobené 100.

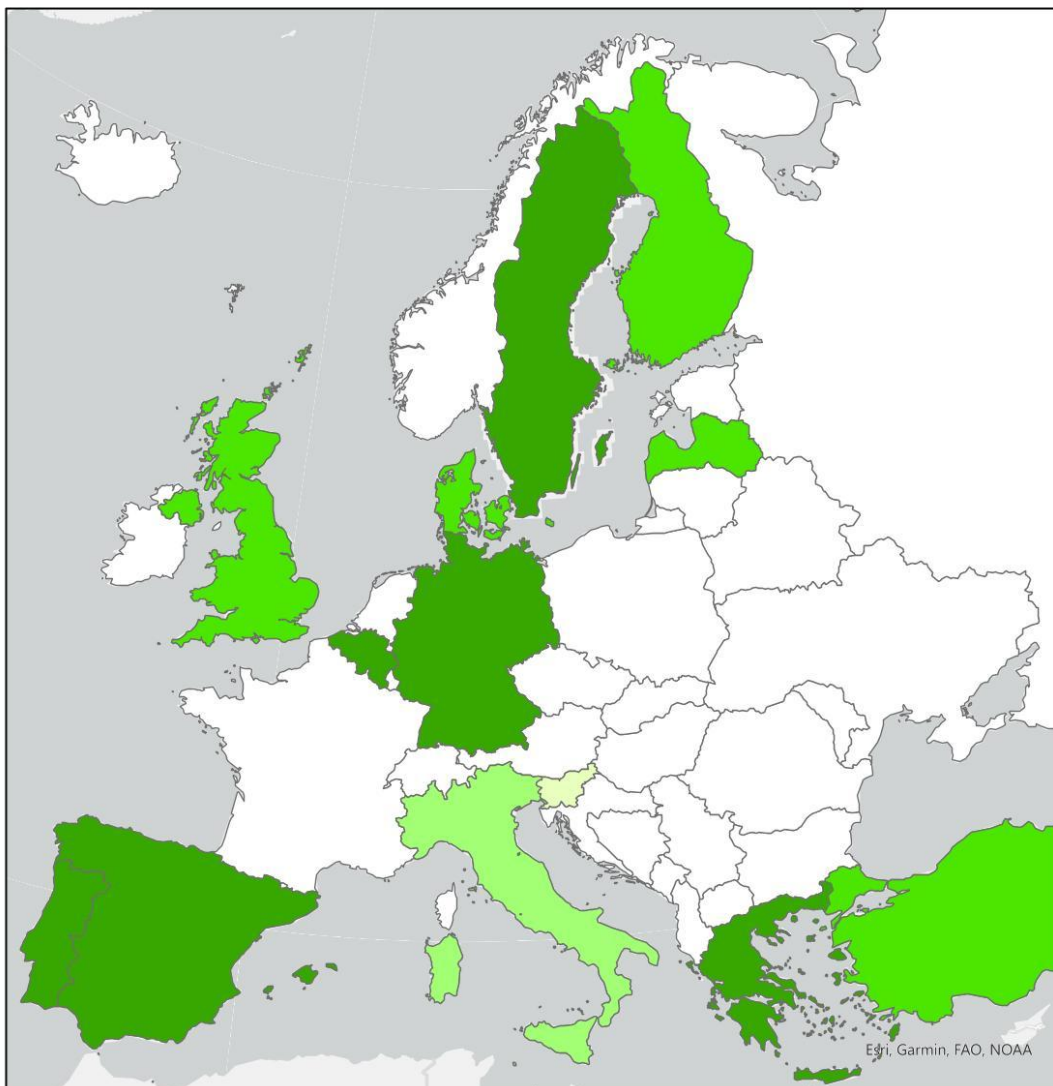

0 500 1 000 km

Adam Doležal, Praha 2021
Zdroje: Zahraniční oddělení TUL
eurostat
numbeo.com

Příloha A3: Finanční náročnost studentských zájezdů jednotlivých zemí na studenty v roce 2019/20
(Zdroj: Zahraniční oddělení TUL, numbeo.com)

Porovnání finanční náročnosti jednotlivých zemí mezi roky 2015/16 a 2019/20

Změna cenové náročnosti v procentech

- 80 - 90%
- 91 - 100%
- 101 - 110%
- 111 - 120%
- země bez výjezdu v obou letech

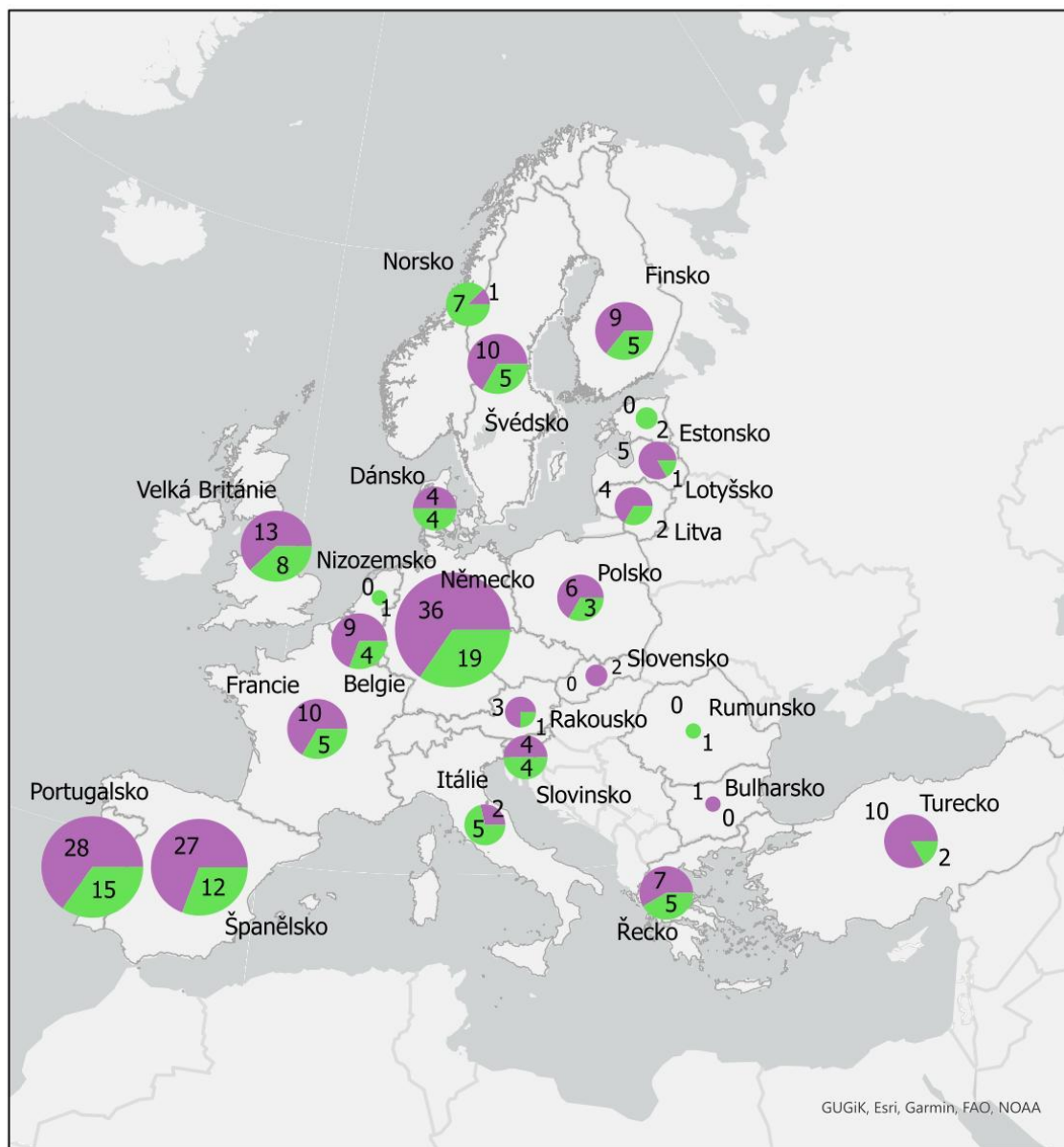

0 500 1 000 km

Adam Doležal, Praha 2021
Zdroje: Zahraniční oddělení TUL
eurostat
numbeo.com

Příloha A4: Porovnání finanční náročnosti studijních zájezdů Erasmus+ mezi lety 2015/16 a 2019/20 (Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

Změny výjezdových mobilit Erasmus+ mezi roky 2015/16 a 2019/20

Celkový počet výjezdů do dané země za roky 2015/16 a 2019/20

■ počet výjezdů pro rok 2015/16
■ počet výjezdů pro rok 2019/20

0 500 1 000 km

Adam Doležal, Praha 2021.
Zdroje: Zahraniční oddělení TUL
eurostat

Příloha A5: Porovnání veškerých výjezdových mobilit Erasmus+ na TUL mezi roky 2015/16 a 2019/20 (Zdroj: Zahraniční oddělení TUL)

Příloha B: Dotazníkové šetření Erasmus+

1.) Na jaké fakultě Technické univerzity v Liberci studujete/studoval(a) jste? *

- *Fakulta strojní
- *Fakulta textilní
- *Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
- *Fakulta ekonomická
- *Fakulta umění a architektury
- *Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií
- *Fakulta zdravotnických studií

2.) Do jaké země jste vyjel(a)? *

Otevřená odpověď

3.) Jak dlouho jste na Erasmu byl(a)? *

- *jeden semestr
- *dva semestry
- *déle

4.) Pokud déle jak jeden semestr, prodlužoval(a) jste stejný pobyt?

- *Ano
- *Ne

5.) Na jakém studijním programu jste Erasmus absolvoval(a)? *

- *bakalářský
- *magisterský
- *doktorský
- *na více programech

6.) Proč jste se rozhodl(a) pro danou zemi? *

- *Místní univerzita nejlépe odpovídala studijním plánům
- *Touha naučit se/zlepšit si místní jazyk
- *Přírodní/kulturní přednosti dané země
- *Mám osobní vztah s danou zemí
- * Jiné:

7.) Existovaly důvody, proč jste nad výjezdem váhal(a)? *

- *Strach z vystoupení z komfortní zóny

- *Strach s jazykovými nedostatky
- *Vyřízení nutných výjezdových náležitostí
- *Odloučení od přátel/rodiny
- *Neexistovaly takové důvody
- *Jiné:

8.) Jak hodnotíte pobyt z hlediska výuky/nabití vědomostí/schopností? Hodnoťte jako ve škole. *

Nejlepší   1   2   3   4   5   Nejhorší

9.) Jak hodnotíte pobyt z hlediska kvality života v daném místě? Hodnoťte jako ve škole. *

Nejlepší   1   2   3   4   5   Nejhorší

10.) Jak hodnotíte uznání prodělaných kurzů Vaší katedrou na TUL? *

Nejlepší   1   2   3   4   5   Nejhorší

11.) Jak hodnotíte Váš celkový průběh Erasmus+? *

Nejlepší   1   2   3   4   5   Nejhorší

12.) Kde jste bydlel(a) po dobu trvání programu? *

- *Univerzitní koleje
- *Studentský byt
- *Vlastní bydlení
- *Jiné:

13.) Jaké typy turismu jste vykonával(a) během pobytu? *

- *Za přírodními/kulturními památkami

*Gastroturismus

*Dobrodružný turismus

*Temný turismus

*Žádný

*Jiné:

14.) Využil(a) jste služeb ESN (Erasmus Student Network) v zahraničí? *

*Ano

*Ne

15.) Vrátil(a) jste se po návratu z Erasmus+ do Vámi navštívené země? *

*Ano

*Ne

*Chystám se v budoucnu

16.) Udržujete aktivní kontakt s osobou/osobami, které jste za dobu na Erasmusu poznali? *

*Ano, zahraniční student

*Ano, student z České republiky

*Ne

*Jiné:

17.) Vyjel(a) byste na takto dlouhou dobu do zahraničí i bez podpory podobných programů? *

*Ano

*Ne

*Jiné:

18.) Slyšel(a) jste i o jiných možnostech mezinárodních mobilit studentů? *

*Work and Travel

*Fulbrightovo stipendium

*Zahraniční jazykové kurzy

*Letní školy

*Jiné:

Příloha C: Plné znění rozhovorů se studenty, kteří absolvovali program Erasmus+

Na začátku každého odstavce je napsáno pro pochopení **AD:** (Adam Doležal), nebo **D:** (dotazovaný), kdo se zrovna ptá, či odpovídá.

Rozhovor Adam Lochman

AD: Kam si vycestoval v rámci Erasmu, na jak dlouho a jaká jsi měl očekávání od tohoto programu?

D: Vycestoval jsem do Slovinska na zimní semestr. Očekával jsem dobrodružství a odpoutání se od rodičů.

AD: Nějaké obavy, problémy před, či během programu?

D: Obavy byly, strach ve mě pěkně rostl, ale nakonec když už jedeš a děláš tu akci, že jedeš do té cizí země, tak to z tebe vyprchává. Měl jsem problémy s ubytováním, protože jsem to nechal na poslední chvíli. V poslední den kdy jsem odeslal přihlášku na hroznej hostel, tak se mě naštěstí ozvala holčina s bytem a pronájmem pokoje za 90 euro.

AD: A když říkáš 90 euro, tak ve Slovinsku jsi přes Erasmus dostával kolik peněz?

D: Myslím, že to bylo 330 euro

AD: Takže to byla necelá čtvrtina, tak to je v pohodě. Jaké jsi měl první dojmy po dorážení do Slovinska, najednou nové prostředí, musíš se adaptovat?

D: Bylo to hustý, už za tebou nebyly ty rodiče, musel si dělat všechno sám, postavil ses na svoje nohy a bylo to hodně obohacující to vyjít z komfortní zóny. Hodně jsem se učil hned první dny.

AD: Až na to ubytování ty první dny už nebyly nějaké další problémy?

D: Já jsem se pak ještě podíval a seznámil jsem se s českama kdybych měl nějaký problém, ať vím, kdo mi může pomoci v češtině a jinak pak šlo všechno v pohodě, všechno přicházelo prostě do cesty a nějak sis zvykl po týdnu, 14 dnech.

AD: Jak si se dozvěděl o těch dalších češích? Měl si známé nebo přes ESNko...?

D: Přes ESNko mariborské, měli jsme International dinner, kde jsme měli s českama stolek kde jsme se domluvili a udělali si skupinu.

AD: Tak to určitě hodně pomůže do těch začátků?

D: Ano, to bylo skvělý, hodně to pomůže, pak už jsem se odpoutal trošku od těch česků abych mluvil anglicky.

AD: A s těmito lidmi si ve spojení pořád, nebo to upadlo?

D: To upadá hrozně rychle tyhle vztahy, jsem v kontaktu asi se 2-3, ale ti tam byli na pracovní stáži, takže s nimi si jednou za tři měsíce napíšu třeba k Vánocům, nebo narozkám.

AD: Pak jsem se tě chtěl zeptat, jak si tam trávil čas, po tom co si přijel měl si chování takového turisty, hledal zajímavosti po okolí, nakupoval v turistických centrech, nebo si se snažil přizpůsobit chování lidí co tu žili a jak to bylo na konci.

D: Já se tam cítil dobře v tom, že Maribor připomíná Liberec, tak sem tam šmejdil, za bytem jsem měl městský park, tam jsem dost chodil a dost jsem šmejdil jednou částí, to rozděluje řeka, ta druhá část není moc hezká taková rozmlácená, ta moje část byla krásná a chodil jsem kolem řeky, zkoušel sem různá místa skrze restaurace a hospody, vyhlédl jsem si 5-6 restaurací, kam jsem rád chodil, tak jsem pak věděl kam jít.

AD: Takže ke konci toho programu si se cítil už jako doma, věděl si kam jít a tak?

D: Ano, v pohodě a rád na to vzpomínám.

AD: Když porovnáš své zkušenosti po Erasmu a vyjel si na takto dlouho, myslíš, že by si to zvládl i bez nějaké instituce? Když porovnáš sám sebe předtím a potom co si nabral zkušenosti?

D: Určitě bych to zvládl lépe, už to mám trošku zažité, člověk pozná když jde do tuhého že se vyjeví schopnosti a dovednosti které si nevěřil že máš, a chce to odvalu, nemůžeš se na nikoho obrátit, rodiče tam nebudou za 5 minut a to tě donutí něco dělat a vždycky se to zvládne, vždycky tu jsou dobří lidé co ti pomůžou.

AD: Myslíš tedy, že ti to pomohlo i v komunikačních schopnostech, je pro tebe jednodušší se zeptat?

D: Určitě, když nevím, ptám se.

AD: A fungoval si většinu času v angličtině?

D: Ano, ze začátku to bylo takové horší protože jsem moc neuměl ale pak už to bylo lepší a ti slovinci i rozumí trošku česky, takže rukama nohama to jde také.

AD: Jasný, a před jakou dobou jsi tam byl?

D: 2018 myslím

AD: Takže nějaké tři roky. A myslíš si, že tě to nějak posunulo v jazyce, že ovládáš nyní angličtinu lépe. Že to nebylo takové nárazové, tam jsi mluvit musel a za ty tři roky se to zase vytratí?

D: Je pravda, že už jsem to trošku zapomněl, když to člověk nepochvíjuje tak jde hrozně dolů, snažím se zase nějak tu angličtinu 15 minut denně opakovat, jinak to jde hrozně dolů.

AD: Když se podíváš na celkové vnímání světa, přijde ti teďka svět menší, jednodušší vyjet někam dál? Řekneš si třeba, že vyjedeš za 3 dny do Švédska a že to nějak zvládneš? Poradil by sis teďka spíše než dříve?

D: Ano, tak určitě, objednat letenku.. Člověk by řekl že to umí každý, ale není to tak. Není to tak těžký se podívat na ten web nějak to prošmejdiš a není to tak těžký. V klidu bych si mohl objednat letenku do Portugalska a odjet zítra.

AD: Určitě, není těžké objednat tu letenku, ale spíš aby si to srovnal v hlavě, jo tak zítra vyjedu...

Když se podíváme na ekonomickou stránku a chtěl bys někam vycestovat, chtěl by sis to užít naplno i co se týče ekonomiky, nebo hledáš alternativní způsoby jak se vypořádat v dané zemi, nebo by sis radši vybral levnější lokaci?

D: Záleží na budgetu, vím že cestování na divoko (spát pod širákem a další takové věci) je taky docela sranda a člověk na to vzpomíná více, než když pak je v hotelu a leží u pláže.

AD: Kdyby si měl někam vycestovat a za pomoci internetu si zajišťovat vše na místě, jakoby last minute, dokázal by si takhle cestovat, nebo by ti to nevyhovovalo?

D: Jo, tak neplánované akce jsou nejlepší, je to lepší než dva měsíce dopředu si koupit letenku a jen čekáš a začínáš mít strach, cestovní horečka... Lepší si říct hele, dneska je pondělí a v pátek pojedu támhle tak to už je lepší, není čas na ten strach.

AD: A myslíš, že tohle je specialita mladých lidí, že se dokáží rychleji přizpůsobit, vědí co si mohou na internetu zařídit, že starší lidé nebudou ochotní takto vycestovat bez plánu?

D: Určitě, nechci říkat všichni lidi nad 50, ale třeba se toho bojí, z toho mobilu něco objednávat, nevěří tomu, ale rozhodně ne všichni. Moji rodiče, je jim také nad 50 a také si objednají letenku.. Je důležité se prostě na to vrhnout a nebýt línej.

AD: Už i ty generace okolo těch 50 zažili internet a pracují s ním, a na to by mířila i moje poslední otázka, cestovní ruch se celkově mění, myslíš si, že se bude muset přizpůsobovat novým trendům, i třeba cestovní kanceláře co nabízí, protože dnes pro mladé lidi už nejsou tak populární zájezdy, kde tě někdo povede od začátku do konce, myslíš že v tomto budou potřeba změny?

D: Určitě, minulý rok jsem slyšel cestovní kancelář pro nezadané, kdo je mladej a singl tak může někoho najít, podle mě tohle je dobrý plán někoho nahnat z těch mladých. Že si najde při tom cestování slečnu, tohle je třeba klíč jak nahnat přes cestovní kanceláře ty mladý. Občas nemáme ani čas ani na ty holky. Cestovní kanceláře by měli vymyslet nějaký zážitkový program.

AD: V mé práci mluvím o gastroturismu, dobrodružném turismu, myslíš že toto může být cesta?

D: Určitě, to by mohlo být dobré

AD: Děkuji ti teda za tvůj čas.

Rozhovor Roman Korpoš

AD: Kam si vycestoval v rámci Erasmu, na jak dlouho a jaká jsi měl očekávání od tohoto programu?

D: Vycestoval jsem do Portugalska. TULka, ekonomická fakulta tady má partnerskou univerzitu v Lisabonu. Byl jsem zde na jeden semestr. Původně jsem chtěl na déle, ale nemohl jsem napárovat jeden předmět, takže bych musel prodlužovat o rok navíc. Byl jsem tam v zimním semestru v druháku. Vyjel jsem víceméně na truc, protože, možná to vyzní blbě, ale unavoval mě trochu život a chtěl jsem zažít něco nového, něco co mě nakopne. Pak k nám přišel ještě informační mail, že se můžeme přihlásit a tak jsem to zkusil a vyjel.

AD: A nakoplo tě to teda, pomohlo ti to?

D: Určitě, já si myslím že jo. Vždycky to je zážitek vidět novou kulturu, nové lidi, jak oni myslí, jak oni fungují. Ten svět nefunguje všude úplně stejně a člověku to otevře oči.

AD: Nějaké obavy, nebo problémy před nebo během programu, říkal jsi o tom jednom předmětu, něco jiného?

D: No ten předmět, to byla ještě informatika a ten předmět nebyl v nabídce, tak sem ho dodělával v čechách, ale pak v pohodě. Škoda, že to nešlo udělat tam. Jinak problémy úplně ne. Trochu starosti bylo najít bydlení, protože Portugalsko je sice nádherná země, ale to bydlení je sakra těžký sehnat a je drahý.

AD: A neměl jsi pak problémy s uznáním předmětů, netrvalo něco déle, vím, že si mi něco takového říkal?

D: Absolutně žádný problém s tím nebyl, když nám dorazil papír tak nám s tím pomohla koordinátorka a během hodiny to bylo celý spárovaný. Problém byl dostat papír od Portugalců, protože oni mají na všechno čas. Já se vrátil v únoru a papír přišel až někdy v květnu.

AD: Jaký byly první dojmy v nové zemi, jak si se ubytoval, jak to celé začalo?

D: Tady jsem nebyl zvyklý na takový vedro, teď to zrovna беру zpět, ale tehdy bylo studený léto, tak sem si vzal košile, mikiny a nevzal jsem si ani jedny kraťasy. Já jsem přiletěl a 38 stupňů na letišti, já myslel že mě poleje a budou muset křísit. A pak člověk vidí ty palmy pláže, pohodička, připadá si jak v Miami. Jinak s ubytováním, výhoda Erasmáckých programů je, že je spousta programů dalších, které ti pomohou. Je Buddy program, Erasmus life, takže ubytování nebyl problém. Měl jsem jednu erasmačku, co byla tady v Čechách Mariu a ta se o mě starala, říkala co a jak, vyběhala co je třeba, poradila co je nejlepší, čemu se vyhnout a pak už to bylo

v pohodě a jen jsme se normálně vídali, občas nějaký výlet, nějaká párty když bylo volno.

AD: Tady ta Mária byla teda v rámci Buddy programu?

D: Přesně tak.

AD: Za tebe je Buddy program tedy užitečná věc?

D: Určitě, já si to myslím, protože Portugalci by byli určitě tady taky zmatený v Liberci, může být složitost zařídit Opus kartu a lítačku, podat si přihlášku na koleje a tak.

AD: Jak probíhal tvůj den, snažil si se přizpůsobit chování místních obyvatel, co dělají, kde nakupují, jak tráví čas, nebo si byl ze začátku jako turista, jen sis to chtěl procestovat, a až ke konci když sis tu zemi zažil, tak ses tam choval jako ti místní?

D: Já jsem cestoval průběžně a hlavně ke konci, když už jsme měli po zkouškách a ten poslední měsíc a čtvrt si už nevěděl co dělat, ale ve finále ten způsob života je takovej, že všechno dovedou, stihnou si dodělat ale na všechno mají čas, což je pro mě problém, protože jsem totální prokrastinátor, takže to je pro mě achillova pata, že se mi to strašně líbilo a tady mi to chybí. Jinak způsob života moc se neliší, jediné co bych vypíchl, že se každý snaží pomoci a jen tak pokecat. Nebo tě lákají do restaurací ať si tam sedneš. Večerní život tam funguje taky. Před Covidem sen každého turisty co má rád nějaký pití a posezení. Jinak nakupovali stejně jako my v supermarketech a ráno na trzích. Jinak pak jsem měl školu, to jsem měl nejvíc předmětů ze všech, protože jsem si zapsal všechny předměty, ale ve finále mi to pomohlo, že jsem nemusel nic řešit a dodělávat, ale měl jsem nabitější rozvrh, než ostatní a tak jsem se s ostatními scházel až večer a chodili jsme třeba surfovat. Každý den jsme byli po škole na pláži, když jsme nebyli nikde jinde.

AD: Pokud by si porovnal sám sebe před/po výjezdu, myslíš si, že by pro tebe bylo snažší teďka bez nějaké instituce takhle zůstat někde déle?

D: Asi jo, jediný problém by byl financování, asi bych se dokázal zkontaktovat někoho a najít si práci nebo stáž, už víš jak to chodí a nezapomeneš to, ale jediný problém je financování. Díky tomu, že Erasmus je dotovaný unií, tak je to dobře, jinak by na to asi spousta studentů nedosáhla. Nemyslím teď upřímně sebe, asi bych to teda taky sám neufinancoval, ale myslím teďka holčiny třeba z Moldávie, nebo z Rumunska a tam jsou ty finanční podmínky o chlup horší jak tady.

AD: Když mluvíš o financích, kolik jsi dostával peněz a kolik si dával za ubytování?

D: Měsíčně jsme dostávali 400 eur, s tím že jsme bydleli ještě s jednou holčinou, takže jsme to platili napůl, ale dohromady jen to bydlení vyšlo 400 eur.

AD: Takže polovina peněz padla za ubytování?

D: Ano přesně tak, k tomu ještě ta letka to bylo nějakých dalších 35 eur za měsíc, což taky nebylo málo, ale nějak se to dalo pokrýt. Někaké peníze jsem měl teda do začátku našetřených a letenku jsem si platil sám tam i zpátky, s tím jsem počítal. Do rezervy jsem trochu sahat musel, ale to už je pak na člověku. Je jasný, že můžeš jen zaplatit ubytování a jídlo a pak sedět doma, ale to asi není podstata Erasmu.

AD: Takže u tebe to bylo trošku složitější s těma penězma?

D: Ano, ale to je hlavně tím bydlením, s tím že jak narostla cena bytů tady v Česku, tak tam to je ještě horší a začalo to tam dříve než tady.

AD: A měl jsi k dispozici koleje, nějaké levnější možnosti?

D: To byla jediná achillova pata tady té školy a celkově toho, že oni nemají koleje. Portugalci jezdí k nám rádi, protože máme jedny z nejlepších kolejí, ale tam bohužel koleje nebyly. A jestli jsou, tak mají třeba jen 50 míst pro domácí studenty, co dojíždí, nebo pro lidi na sociálním minimu a nemohou si dovolit bydlet nějak jinak.

AD: Přijde ti teďka svět menší, jednodušší se někam dostat?

D: Já si myslím že jo, nevím jak teďka ty Covid passy, ale v porovnání s tím co jsem si myslel kdysi a teďka tak svět je opravdu malý. To vidíme díky technologiím, internet a můžeme se se všema mluvit na dvě kliknutí. Místo ježdění v metru si můžeme dneska takto zavolat a je to jednodušší. Svět je rozhodně menší než to bylo předtím.

AD: Když se podíváme na ekonomickou stránku a chtěl bys někam vycestovat, chtěl by sis to užít naplno i co se týče ekonomiky, nebo hledáš alternativní způsoby jak se vypořádat v dané zemi, nebo by sis radši vybral levnější lokaci?

D: Jsem otevřen všem možnostem, když cestuju ve skupině tak chci všem vyjít vstříc, a aby si to každej užil, to je priorita, případně když se tý skupině něco nezdá tak hledáme nějaký řešení. Je rozdíl sám za sebe a pak ve skupině, já většinou jezdím takhle ve skupině, rád si užiju dovču, ale zároveň najít cestu aby mě to nezruinovalo. Když sem sám tak jsem nenáročnej, mám třeba cíl, ale je mi jedno jak se k němu dostanu a nevdá mi slevit na věcech jako doprava.

AD: Takže využívání telefonu, nějakých last minute nabídek?

D: Třeba, jsem chudej student musím šetřit kde se dá :).

AD: Po tvých předchozích zkušenostech s Erasmem jak se díváš nyní na cestování, přijde ti to nyní jednodušší? Dokázal by sis koupit letenku a za dva dny vycestovat, srovnat se s tím v hlavě?

D: No kdybych si zařídil, aby mě nevyhodili z práce a nikde mě nepotřebovali, tak stoprocentně. Je to otázka peněz, z prdu kuličku neuděláš, ale když máš pár peněz stranou tak nějaká letenka třeba do Vídně, nebo do Maďarska se určitě sehnat.

AD: I Kdyby si neměl třeba dopředu plán a ubytování nevdálo by ti to?

D: To asi spíš ve skupině, sám asi ne. Kdyby někdo z nás se zvedl a řekl pojď pojedeme někam a já zrovna nemusel nic řešit a mohl si dovolit takhle odjet tak bych

jel. Maximálně bych takhle chtěl třeba do Singapuru, nebo Indonésie a to asi na déle.

AD: Co tě láká zrovna na těchto zemích?

D: Singapur mě láká, že to je město ale zároveň země a mají tam všechno. Je to jedna z nejbezpečnějších zemích na světě a zajímá mě jejich kultura. A Indonésie tam je naopak levno a i my chudí si tam můžeme užít pořádné prázdniny. Aspoň to tak do nedávna bylo, jediné co je dražší tak je ta letenka, přece jenom je to dál, ale potom jídlo a ubytování a všechno je v pohodě. Ještě ve skupině lidí si zařídíš nějaký resort a nemusíš nic řešit. A rád bych se někdy probudil na pláži v chatrči.

AD: Když se podíváš na své známé, kamarády kolem sebe jak by si je definoval jak účastníky cestovního ruchu. V čem se liší a co vyhledávají, čemu se vyhýbají. Myslíš, že se cestovní ruch celkově mění?

D: Vidím to u své rodiny, já jsem teda specifický případ, protože rodiče jsou cizinci a já vlastně skoro taky, takže tam hlavní prym je jezdit domů za rodinou a všechny navštívit, ale z pohledu toho co vidím okolo tak to je taková ta klasika. Jezdí na ty zájezdy, jedou autobusem tam si to projdou a pak jedou zpátky. To bych řekl že my zkoušíme nové věci, tam jsou takové ty sporty, nebo extrémní adrenalinové zážitky, pochopitelně s věkem je člověk opatrnější. Já jsem mladej, blbej a nebojím se, takže rád zkouším nové věci, třeba až mi bude 60 tak se budu bát vyjít ze dveří. V porovnání se starší generací je ale asi naše generace více ochotna podstoupit něco nového třeba i s rizikem. Kamarádka sama třeba prošla celé Mexiko, i územím kde se nachází drogové kartely, což bych sám asi nešel, klobouk dolů. Nebo další kamarád s dalšími dvěma prošel celý Irán. Jediná věc, která mě ještě napadá, tak lidé dřív tady nemohli cestovat jako dnes, tak to neměli nejjednodušší.

AD: Když si mluvil o těch cestovkách, myslíš si, že by měli začít trošku měnit co nabízí, ne jen normální zájezdy s průvodcem po krajině a kultuře?

D: Asi ano, ale úplně si nedovedu představit co by asi konkrétně mohou nabízet

kromě klasických výletů pro rodiny, hotel, pláž... Strávíš někde v Egyptě dva týdny a pak jedeš zase domů. Bylo by fajn to někam posunout, trh se vždycky vyvíjí.

AD: Sám v bakalářské práci třeba mluvím o gastroturismu a dobrodružném turismu. Kdyby cestovky nabízeli takové zážitky v menších skupinkách, myslíš že tohle je cesta?

D: Já si myslím, že tohle by šlo, já bych jel, těch pět lidí mám zase bych někam jel, nějaký gastro zážitek bych určitě dal.

AD: Já ti děkuji za rozhovor.

Rozhovor Vojtěch Kameník

AD: Do jaké země jsi vycestoval v rámci programu Erasmus+, proč, na jak dlouho a co jsi od toho očekával?

D: Já jsem vyjel na dva Erasmus pobyty, do Slovinska a jeden do Portugalska v jednom akademickém roce. Takových lidí není moc a v nějakých zemích je to dokonce nemožné. Nabízeli mi buď zůstat ve Slovinsku bez možnosti stipendia, nebo vyjet na nějakou druhou školu, s tím že bych se dostal do druhého kola výběrové řízení a vzal bych volná místa, což jsem neváhal, když jsem viděl Portugalsko. Doufal jsem, že si zasurfuju, pak jsem zjistil, že jsem skoro u Španělska, k moři jsem se kouknul. Chtěl jsem se seznámit s novými lidmi, zlepšit angličtinu, osamostatnit se, zažít nové školní systémy, cestovat a být spoko.

AD: Co se týče angličtiny, zlepšil sis ji a vydržela ti pak ta lepší úroveň až do dneška?

D: Určitě, nevím jestli gramaticky, ale dalo mi to ten pocit, že jsem schopný se kdykoliv pobavit s cizinci z celého světa o všem. Sebevědomí, že si můžu pokecat s kým chci, dříve jsem měl tak B1 a teď si držím lepší B2, tady ten level stačí, abych si pokecal s kýmkoliv.

AD: Měl jsi nějaké obavy, či problémy před odjezdem v průběhu programu, či poté?

D: Samozřejmě to nepodpoří mít vztah předtím, překazilo mi to vztah, ale s tím se musí počítat, jinak obavy jsem neměl, jsem odolný zkoušet sám sebe, bratr a sestra také byli na Erasmu, takže to byla jasná věc a těšil jsem se. Jediné co se stalo, tak ve Slovinsku jsem měl problém s očima a řešil jsem to tam přes nemocnici dva, tři dny a bloudil v Mariboru, a i když to je dobrá zkušenost, tak jsem si to úplně neužíval, bloudil jsem v obrovském komplexu nemocnice a co se týče Portugalska, tak tam jsem přijel, první noc jsem měl dohodnutou noc u kamaráda, kterého jsem poznal ve Slovinsku a šli jsme na pivo a nastydl se a prodělal nemoc, nemohl jsem moc chodit ani jíst, ale do týdne jsem byl v pohodě

AD: Jak si říkal o bratrovi o ségře, pomohlo ti, že ti předali nějaké zkušenosti? Doporučil bys lidem, aby si předem někoho našli a poradili se? V čem ti pomohli?

D: Určitě. Pomohli mi jaký předměty si vzít, pomohli mi s žádostí. Poradili, ať si pořádně zkontroluju účet kam mi mají přijít ty peníze a opravdu jsem tam měl chybu, takže by pak mohli být složitosti. Ale spíš dodali pocit vyjeď, má to smysl.

AD: Před tebou jsem již dělal rozhovory s Adamem Lochmanem a dalším kamarádem, platí stejně že si dostával 330 eur?

D: Měl jsem za to, že to bylo 400 euro.

AD: A vy jste tam byli s Adamem ve stejnou dobu?

D: Já tam byl rok před ním.

AD: Druhý kamarád byl v Portugalsku a ten teda dostával 400 eur?

D: Ano je to tak, dostával jsem 2x 400 eur.

AD: A za ubytování jsi dával kolik?

D: V Mariboru jsem platil 120 eur za pokoj na koleji. Byli jsme dva na pokoji a na buňce nás bylo 6. Kolej byla o něco horší než v Liberci, ale tady se máme fantasticky, ale byl to nejlepší způsob bydlení v Mariboru a v Portugalsku jsem chtěl na kolej, ale řekli, že je možnost jenom pro roční studenty, takže moje buddy mi poradila být, abych měl hodně lidí kolem sebe a měl jsem skutečně takový party house, pro 15 lidí, asi 4 patra a stálo to 175 euro na měsíc.

AD: Skoro polovina peněz byla teda na bydlení?

D: Ano, v tom Portugalsku to bylo skutečně 175 euro s tím, že to bylo ještě levné bydlení v menším městě. Najít v Portu, Lisabonu bydlení kolem 200-250 euro je zlatý.

AD: A když si mluvil o Buddy systému, jak ti to pomohlo, využil si hodně tohoto systému?

D: Buddy systém je taková součást ESN, s tím, že ve Slovinsku jsem měl ještě studentku, která byla ještě na střední škole, takže to jsem moc nepochopil a ta mi moc nepomohla, ale ESN fungovalo výborně, s tím že v Portugalsku fungovalo také dobře, byla to taková menší sekce a buddy fungovala fantasticky s tou jsem si sedl a byl jsem s ní ve spojení celý semestr.

AD: První dojmy v zemích, Portugalsko, Slovinsko? Věděl jsi už v Portugalsku jak začít, bylo to jednodušší? Nebyl jsi už tak nervózní?

D: Jedeš tam už jako mazák, jakmile máš za sebou první Erasmus tak už víš jak to funguje, viděl jsem dost rozdíl mezi lidma co jsou na prvním Erasmusu a na lidech co prodlužují. Já jsem už fungoval fajn a snažil jsem se je zapojovat a snažil jsem se je spojit s náma.

AD: Porovnání dvou Erasmusů, snažil si se žít jako místní obyvatele, snažil si se žít jako místní obyvatele, kde nakupují, jak tráví čas, nebo si tam byl jako turista a až postupně si se zapojoval do toho života? Využil si zkušeností z prvního Erasmusu?

D: Určitě byl velký rozdíl v tom, že ve Slovinsku jsem neměl žádné hodiny, vše bylo přes semestrální práce, všechny předměty byly ve slovinštině, zkusil jsem si psychologii sportu a nerozuměl jsem nic. Myslel jsem si, že to půjde ale nešlo. V kontaktu jsem s místními tedy nebyl vůbec, což mi vadilo, ale žili jsme tam s Erasmákama, chodili jsme na ty ESN akce, myslím, že jsme nikdy nezapadli vyloženě jejich života, i když jsme se snažili a pořád jsme byli Erasmus studenti a byli jsme zvyklí žít v té naší partě. V Portugalsku jsem měl štěstí, že jsem měl více sportovních předmětů, protože dělám kombinaci geografie a tělesné výchovy, ale na obou Erasmech jsem studoval tělesnou výchovu. Měl jsem tam fotbal, fitko, volejbal a teoretické předměty a mohl jsem s nima plnit ten fotbal. Je to stát plný milovníků fotbalu a ty hodiny byly jinak vedené a zajímavější, hodně se tam mluvilo o tom fotbalu, proč bys takto napadal, řešili se taktiky více než se naučíme v Česku, tam se nad tím více přemýšlelo, což mě hodně bavilo a díky fotbalu jsem se seznámil s dalšími Portugalci, kteří mě pak tahali ven a koukali jsme na fotbalové místní ligy, což bylo hrozně příjemné, takže jsem zapadnul a asi jako jedinej Erasmák, byl jsem v hospodě kde bylo 199 Portugalců a já.

AD: A komunikovali jste v angličtině, nebo si se snažil portugalsky?

D: V angličtině, ale v obou zemích jsem chodil na kurzy s místních jazyků, což jsem byl rád, mám základy obou jazyků, i když je neudružuji a mám takhle základy asi z osmi jazyků, ale zkoušel jsem nějaký srandy, základní fráze, poděkoval, poprosil.

AD: Pomohlo ti nějak strávit sám takto dlouho v zahraničí a zvládl by jsi to i bez pomoci univerzity, či jiné instituce sám na sebe?

D: Určitě, já jsem pak navazoval třetím pobytem, který jsem si prakticky zařídil sám v Číně, byl to takový pro Erasmus, pořád jsem se hlásil na univerzitu, dostával jsem stipendium, bylo to ale přes mě, neřešil to Erasmus, neřešily to mezi sebou univerzity, ale bylo to mezi mnou a univerzitou, takže jsem si takhle už půl roku zažil a bylo to hrozně fajn. Teď naopak plánuju cestu kolem světa po ukončení školy, chtěl bych podobnou dobu strávit na cestě, takže mě ten Erasmus rozhodně dodal sebevědomí, chuť cestovat a poznávat, respekt k tomu jak si v Česku krásně žijeme. Erasmus mi zlepšil život k lepšímu, trochu mě posunul, bez Erasmu bych školu asi nedostudoval, ale tam jsem se zlomil a hecnul.

AD: Tvoje vnímání světa, přijde ti svět menší, po tom co sis všechno tohle zažil? Asi když chceš nyní objet celý svět tak ti to nepřijde jako něco nedosažitelného?

D: Zdá se mi, že všude na zemi žijou jenom lidi a je jenom na nás jak s nimi komunikujeme, nevěřím že v nějaké zemi je více zlých lidí, nebo lidí kteří by mě chtěli okrást, ublížit, poškodit. Věřím, že je všude spousta hodných lidí, kteří rádi pomůžou, jen někdy nepomůžou okolnosti, či věci s politikou a náboženstvím, ale tak to vždycky bylo.

AD: Když se podíváš na cestování z ekonomické stránky, když někam jedeš chceš si to užít naplno, nebo hledáš i alternativní způsoby, nějaké last minute zájezdy hotely, nebo být úplně bez hotelu někde venku přespát a nebo by sis radši vybral levnější lokalitu?

D: Nebráním se vůbec ničemu, ale jelikož jsem stále student, který má rád dobrodružství, tak pro mě jsou všechny alternativy hrozně fajn a můžeš potkat spoustu lidí. Jsou fajn mobilní aplikace, last minute jsou všechno skvělé věci, nebo i stopování, člověk tak pozná lidi, určitě hledám všechny alternativy a jsou mi trošku bližší, když si zaplatím v cizí zemi hotel, tak se sice dobře vyspím a najím, ale to nevyhledávám. Klidně budu spát venku ale chci promluvit s místními lidmi. Poznat

způsob místního života a respektovat jak tam žijou a jak bych se podle toho měl chovat, jelikož jsem v jejich zemi.

AD: Jak by si sám definoval studenta jako účastníka cestovního ruchu? V čem se podle tebe liší, co vyhledává a čemu se naopak vyhýbá? Myslíš, že se mění, nebo se bude měnit celý cestovní ruch z důvodu změny priorit účastníků?

D: To je složitější otázka, nevím přesně jak odpovědět, ale myslím si, že studenti budou vždy hledat nějaké možné alternativy a nejen studenti, ale celkově mladší lidi, kteří mají chuť zkusit nové věci, svět se pořád otevírá a zvláště v České republice, kde jsme byli vždy zavřeni a nyní 30 let můžeme více dýchat, můžeme všechno, což někdy mi přijde že ta svoboda až někdy zkusíme, co všechno můžeme, ale myslím si, že český student bude, no těžké říct, dost velká skupina si koupí někde to své místo a vyfotí se na hlavních světových atrakcích, ale myslím si, že se zvyšuje procento lidí, kteří nepotřebují až tak parádní zázemí a ty nejznámější místa, ale více prahnou po těch autentických místech bez turistů, na doporučení místních lidí, kteří to tu mají rádi a kolikrát to je větší zážitek, než jen u té Eiffelovky stát, podívat se třeba vedle do parku, který je prázdný a je to tam fajn. Procento lidí které hledají alternativní možnosti se zvyšuje

AD: Ještě taková podotázka, co si myslíš o vztahu mladých lidí ke gastroturismu, dobrodružnému turismu, temnému turismu, myslíš si, že k tomu mají blíže, že třeba i cestovní kanceláře by k tomu měli brát ohled a poslouchat tyto preference?

D: Určitě, to se mi zdá fajn, naopak, když bych viděl, že je pobyt s cestovkou a ukazoval by ty nejvíce typické místa a jezdili třeba po farmách a ochutnávali jídla co nejvíce autenticky uvařené, tak by se mi to i líbilo, i když bych to primárně nevyhledával, ale klidně bych to vyzkoušel, kdyby cestovky zkoušely něco jiného. Pak to jenom hraničí s tím, aby to nezhoršilo vztahy s těmi místními lidmi, to už by pak asi ztrácelo tu hodnotu, ale zkusit menší výlet gastro, všichni mají rádi jídlo, proč ne.

AD: Děkuji ti za rozhovor.